

Centre d'Estudis Demogràfics

**ANÀLISI DEMOGRÀFICA DELS INFORMES
D'ADEQUACIÓ DE L'HABITATGE
AL MUNICIPI DE BARCELONA, 2005-2009**

Andreu DOMINGO
Xiana BUENO

362

*PAPERS
DE
DEMOGRAFIA*

2010

Centre d'Estudis Demogràfics

**ANÀLISI DEMOGRÀFICA DELS INFORMES
D'ADEQUACIÓ DE L'HABITATGE
AL MUNICIPI DE BARCELONA, 2005-2009**

Andreu DOMINGO
Xiana BUENO

362

L'article prové del projecte dirigit per Andreu Domingo,
*Anàlisi sociodemogràfica de la reagrupació familiar
a Catalunya, 2004-2010.*
AGAUR (Ref. 2009 ARF1 00001).

Centre d'Estudis Demogràfics

2010

Resum.- *Anàlisi demogràfica dels informes d'adequació de l'habitatge en el municipi de Barcelona, 2005-2009*

En tot procés de reagrupament familiar, la població immigrada ha de presentar, a la Subdelegació Provincial del Govern, un informe d'adequació de l'habitatge. Basant-se en aquests informes, per a Barcelona i pel període 2005-2009, aquest treball fa un anàlisi sociodemogràfica dels seus sol·licitants, els familiars que volen reagrupar, les característiques de l'habitatge, la resolució de l'expedient, així com la seva distribució espacial arreu del municipi.

Paraules clau.- Població estrangera, reagrupament familiar, Barcelona, habitatge.

Resumen.- *Análisis demográfico de los informes de adecuación de la vivienda en el municipio de Barcelona, 2005-2009*

En todo proceso de reagrupación familiar, la población inmigrada ha de presentar, a la Subdelegación Provincial del Gobierno, un informe de adecuación de la vivienda. A través de estos informes, para Barcelona y para el periodo 2005-2009, este trabajo hace un análisis sociodemográfico de los solicitantes, los familiares a reagrupar, las características de la vivienda, la resolución de los expedientes, así como su distribución territorial en el municipio.

Palabras clave.- Población extranjera, reagrupación familiar, Barcelona, vivienda.

Abstract.- *Demographic analysis of the reports of adequacy of housing in the municipality of Barcelona, 2005-2009*

Obtaining the report of adequacy of housing is one of the documents, although not binding, the immigrant population must submit to initiate a family reunification process at the Government Sub-Delegate's Offices. Through the reports of adequacy of housing held in the City of Barcelona between 2005 and 2009, this paper analyses socio-demographically its applicants, the relatives they want to regroup, the characteristics of housing, the report's results, and their geographical distribution.

Keywords.- Foreign population, family reunification, Barcelona, housing.

Résumé.- *L'analyse démographique des rapports d'adéquation du logement dans la municipalité de Barcelone, 2005-2009*

Le certificat d'adéquation du logement est l'un des documents, bien que non contraignants, que la population immigrée doit présenter pour initier un processus de regroupement familial auprès des "Subdelegaciones Provinciales de Gobierno". Cette recherche utilise ces certificats, plus précisément ceux issus par la mairie de Barcelone entre 2005 et 2009, pour réaliser une analyse sociodémographique des candidats, une analyse des membres de la famille qui cherchent à être regroupés, des caractéristiques du logement déclaré ainsi que de la résolution des processus et leur répartition géographique dans toute la municipalité.

Mots clé.- Population étrangère, regroupement familial, Barcelone, le logement.

ÍNDIX

1.- Evolució i composició per origen de les sol·licituds	1
2.- Estructura per edat i sexe dels reagrupadors segons origen	7
3.- Potencials reagrupats: intensitat i relació de parentiu	10
4.- Resolucions segons any de sol·licitud i origen	15
5.- Raons de denegació	18
6.- Tipus de tinença i característiques de l'habitatge	21
7.- Distribució territorial	22
8.- Consideracions finals	36
Referències bibliogràfiques	40

ÍNDIX DE FIGURES

1.- Evolució mensual del nombre de sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge, municipi de Barcelona, 2005-2009	2
2.- Distribució per origen del total de sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge, 2005-2009 i de la població estrangera empadronada major de 20 anys al 2008, municipi de Barcelona	4
3.- Taxes d'intensitat segons sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge, 2005-2009 i Padró Continu, 2008, municipi de Barcelona	5
4.- Evolució anual de les sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge per origen i sexe, municipi de Barcelona, 2005-2009	5
5.- Piràmides de població dels reagrupadors sol·licitants d'informes d'adequació de l'habitatge a l'Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats ...	8
6.- Intensitat del potencial reagrupador per a les principals nacionalitats reagrupadores al municipi de Barcelona, 2005-2009	11
7.- Nombre de persones que es desitgen reagrupar segons origen, al municipi de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats	12
8.- Distribució dels potencials reagrupats segons relació de parentiu amb el reagrupador al municipi de Barcelona, 2005-2009. Total i principals nacionalitats	13
9.- Resolució positiva i negativa dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats	15

10.- Evolució de les denegacions dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats	16
11.- Raó principal de denegació dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats	19
12.- Raó principal de denegació dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats	20
13.- Tipus de tinença de l'habitatge dels sol·licitants dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats	21
14.- Distribució de les sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009, per districte	23
15.- Comparació entre empadronats estrangers en 2009 i sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009 per districte	23
16.- Distribució de les sol·licituds dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009 per districte. Principals nacionalitats	24
17.- Comparació entre el nombre d'empadronats estrangers a 01/01/2009 i el nombre de sol·licituds dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009 per districte. Principals nacionalitats	25
18.- Distribució de les sol·licituds dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009 per codi postal	28
19.- Distribució de les sol·licituds dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009 per secció censal, per a quatre percentils	29
20.- Distribució de les sol·licituds dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009 per secció censal, per a quatre percentils	30
21.- Distribució de les denegacions d'informes d'adequació de l'habitatge al Municipi de Barcelona, 2005-2009 per districte	36

ANÀLISI DEMOGRÀFICA DELS INFORMES D'ADEQUACIÓ DE L'HABITATGE AL MUNICIPI DE BARCELONA, 2005-2009

Andreu DOMINGO
adomingo@ced.uab.es

Xiana BUENO
xbueno@ced.uab.es

1.- Evolució i composició per origen de les sol·licituds

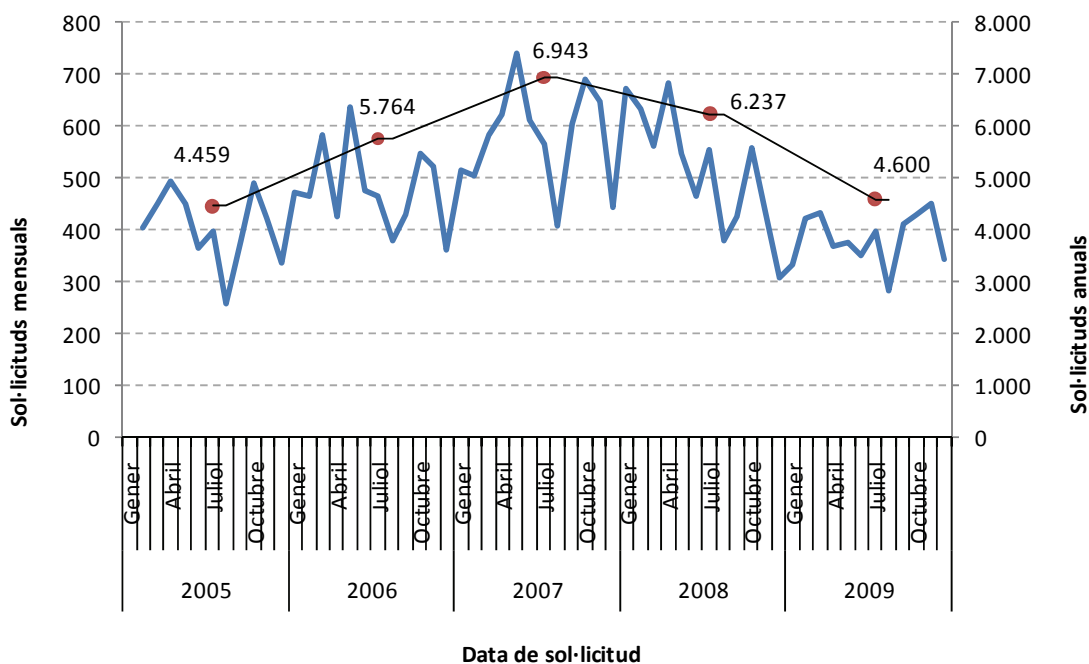
Durant el període analitzat, 2005 a 2009, s'han enregistrat a l'Ajuntament de Barcelona un total de 28.003 informes d'adequació de l'habitatge sol·licitats per persones nascudes a l'estranger i residents al municipi de Barcelona amb motiu d'un procés de reagrupació familiar. La Figura 1 senyala com l'evolució d'aquests informes ha sigut creixent arribant a un màxim de gairebé 7.000 informes a l'any 2007, any darrere el qual s'observa una caiguda en el nombre absolut de sol·licituds; essent també el 2007 el màxim per als fluxos d'arribada a Barcelona. El descens de sol·licituds a partir de l'any 2008 ha de relacionar-se, sense dubte, amb els primers efectes de la crisi econòmica.

A la Figura 1 es representa la distribució dels registres segons la nacionalitat dels sol·licitants, on s'han seleccionat les deu amb major presència i que engloben el 83% de les sol·licituds registrades. En primer lloc, s'observa un notable protagonisme del col·lectiu llatinoamericà que concentra més del 55% dels informes demanats amb països destacats com Equador (19%), Perú (11%), Colòmbia (8%), República Dominicana (6%) o Bolívia (5%). Àsia constitueix el segon agregat continental amb major presència concentrant un 28,5% dels registres i amb un paper distingit de països com Xina (10%), Pakistan (9%) o Filipines (5%), als quals cal afegir els casos d'Índia (2%) o Bangladesh (2%) per trobar-se a la cua de les principals nacionalitats triades per a l'anàlisi. Per la seva banda l'agregat africà ocupa només un 7,3% del conjunt d'informes sota el predomini de Marroc (5%), país que pel seu pes al total de la població estrangera tampoc podia deixar de

figurar entre les deu nacionalitats més destacades tot i que al municipi de Barcelona no ocupi els primers llocs.

Així mateix, cal assenyalar que el col·lectiu denominat "Espanya" i que correspon a individus nascuts a l'estranger però amb nacionalitat espanyola, es podria preveure que en bona mesura correspongui a persones nascudes a algun país de l'Amèrica Llatina i que s'hagin nacionalitzat espanyols. Es tracta, aquesta, d'una hipòtesis sustentada en la joventut del fenomen immigratori en relació a la discriminació positiva de la que gaudeix el col·lectiu llatinoamericà des del punt de vista legislatiu respecte a l'accés a la nacionalitat, el qual estableix tan sols dos anys de residència legal a Espanya davant els deu anys requerits per a altres orígens.

Figura 1.- Evolució mensual del nombre de sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge, municipi de Barcelona, 2005-2009

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

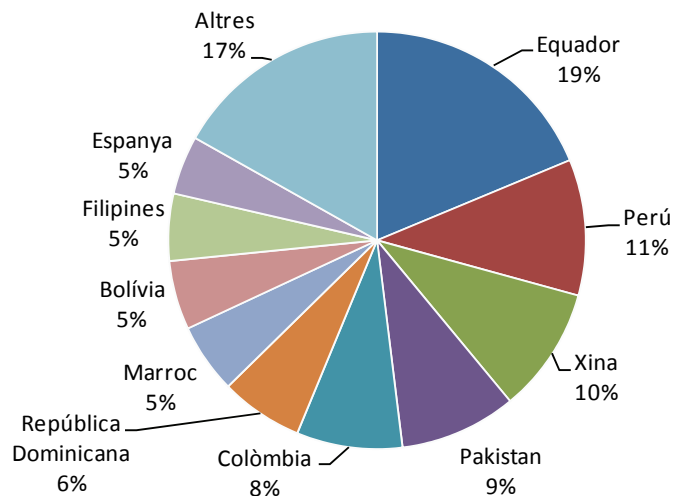
La Figura 2 permet així mateix una comparació entre els orígens amb més presència al registre d'informes d'adequació de l'habitatge i la població estrangera major de 20 anys empadronada al municipi de Barcelona per als mateixos orígens, entenent aquesta com població potencialment reagrupadora. En tot cas aquesta aproximació és de mínims, ja que per a poder reagrupar les persones haurien d'haver residit a Espanya en situació regular com a mínim un any, i entre aquests només aquells que estiguin en condicions familiars de fer-ho -cònjuges, pares o mares, fills i filles- dades de les que no disposem i que redueixen significativament els candidats. Aquesta comparativa, juntament amb les taxes calculades a la taula de la Figura 3, dóna una idea aproximada de la intensitat de la intenció de reagrupació d'aquests orígens i s'aprecia com no necessàriament aquells col·lectius que tenen més volum són els que més sol·licituds d'informes d'adequació a l'habitatge presenten. Així, segons aquests càlculs, la República Dominicana seria el país amb major taxa d'intensitat (34,9%) per sobre dels cinc primers països amb més sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge. És també destacable el fet de que Filipines tot i trobar-se a la cua dels deu països seleccionats se situa com el quart país amb més intensitat en la sol·licitud d'informes (26,5%).

La tendència general en l'evolució representada a la Figura 4 però, no és sempre observable quan atenem a cada col·lectiu d'origen de forma individual. En nombres absoluts, i més enllà d'un efecte d'estocs, s'aprecien importants diferències que en alguns casos, s'associen a la tradició i intensitat dels fluxos rebuts durant la darrera dècada. Així Equador, un dels països amb major presència a l'onada migratòria des de l'any 2000, comença els tràmits vinculats a la reagrupació abans que la resta de col·lectius i des de 2006 la sol·licitud d'informes sobre l'habitatge ha decaigut de forma continuada. No obstant, el col·lectiu equatorià va ser un dels més afavorits als successius processos de regularització extraordinaris portats a terme pel govern espanyol als anys 2000, 2001 i 2005, la qual cosa probablement mantingui una relació directa amb l'accés als processos de reagrupació familiar. Si bé no comptem amb dades per contrastar aquesta hipòtesi per als processos de 2000 i 2001, sí podem observar a l'any 2006 i 2007 l'efecte de la normalització extraordinària de 2005 (donat que per llei és necessari el transcurs d'un any amb residència legal a Espanya per poder accedir als tràmits de reagrupació familiar). Així mateix els efectes de la regularització podrien ser igualment extensibles a la resta d'orígens.

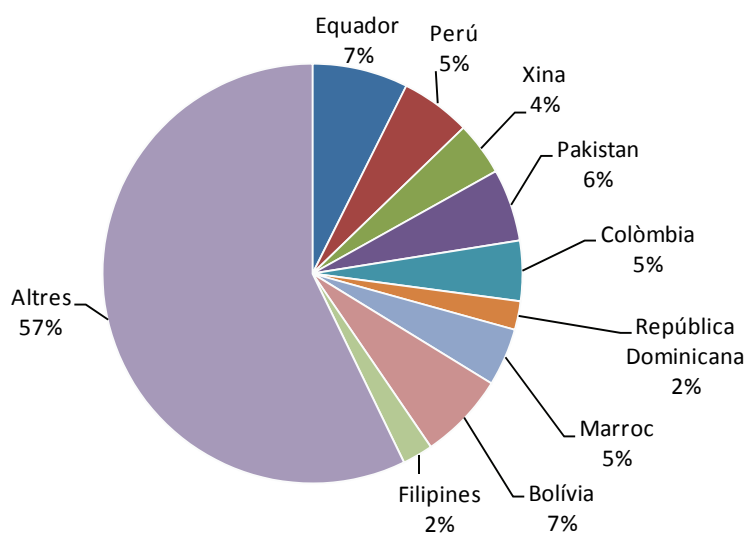

Figura 2.- Distribució per origen del total de sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge, 2005-2009 i de la població estrangera empadronada major de 20 anys al 2008, municipi de Barcelona

INFORMES D'ADEQUACIÓ DE L'HABITATGE

PADRÓ CONTINU 01/01/2008

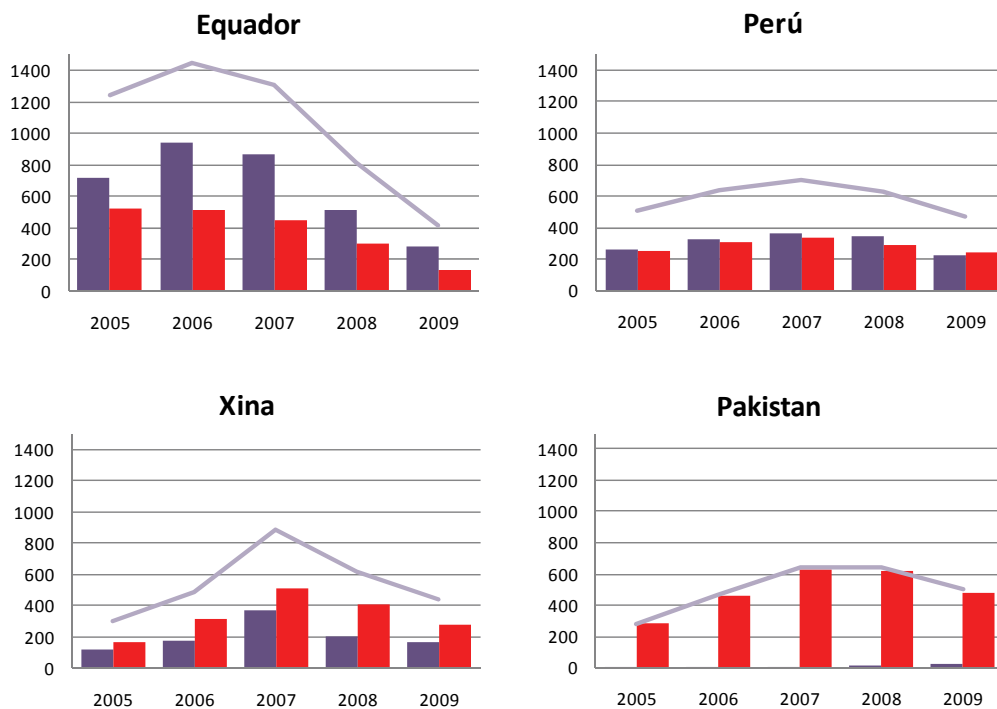

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Padró Continu 01/01/2008. Elaboració CED.

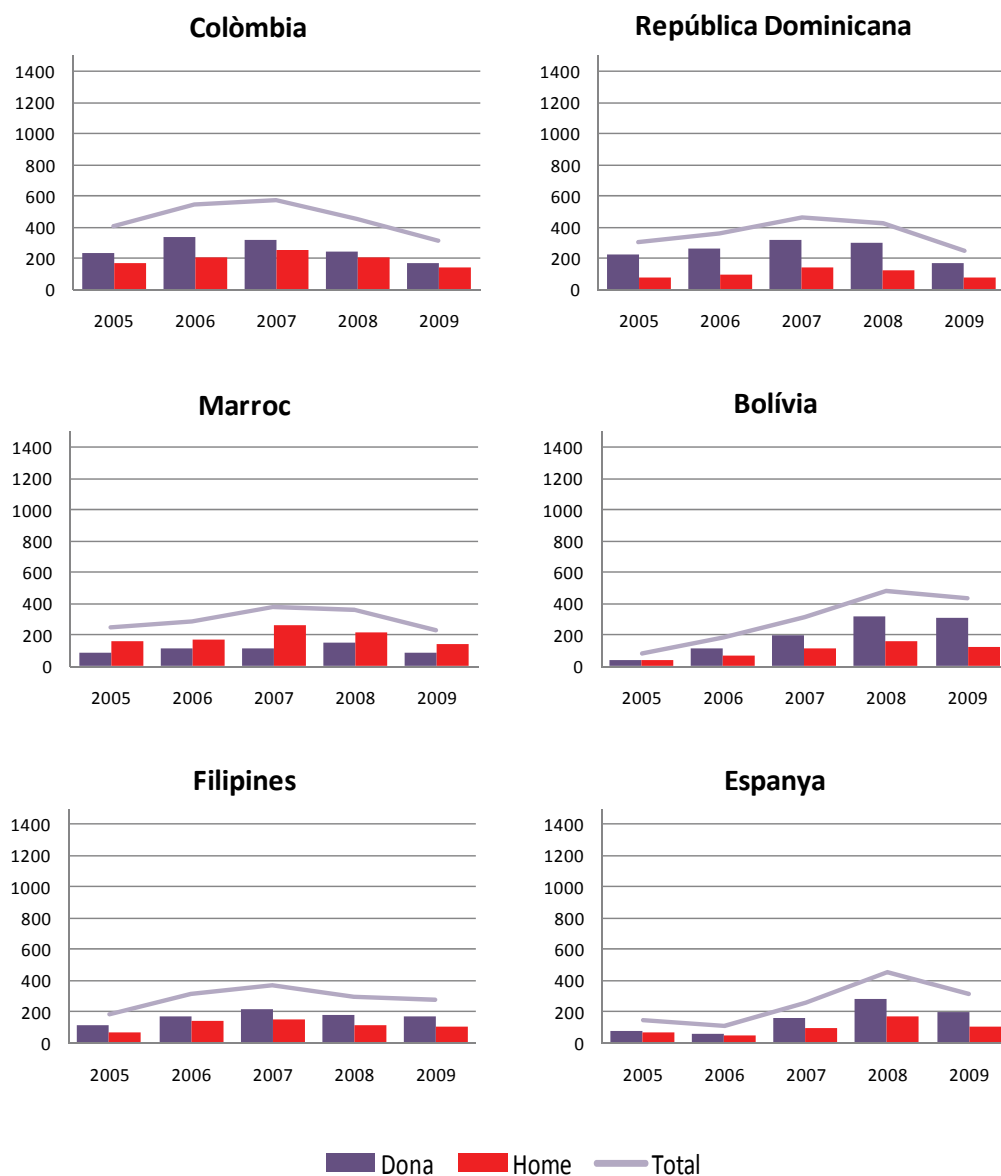
Figura 3.- Taxes d'intensitat segons sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge, 2005-2009 i Padró Continu, 2008, municipi de Barcelona

	Informes d'adequació de l'habitatge, 2005-2009	Població empadronada major de 20 anys 01/01/2008	Taxa d'Intensitat
Equador	5.24	17.20	30
Perú	2.95	12.55	23
Xina	2.72	9.61	28
Pakistan	2.53	13.01	19
Colòmbia	2.25	10.80	21
República Dominicana	1.75	5.13	34
Marroc	1.53	10.38	14
Bolívia	1.45	15.62	9
Filipines	1.45	5.45	26
1 Espanya	1.27		

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Padró Continu 01/01/2008. Elaboració CED.

Figura 4.- Evolució anual de les sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge per origen i sexe, municipi de Barcelona, 2005-2009

(Segueix)

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

Els casos de Perú, Colòmbia, República Dominicana o Filipines responen a la pauta del conjunt, però sense destacables diferències en el nombre de sol·licituds anuals. No així el cas de Xina que tot i experimentar el mateix increment fins 2007 i posterior caiguda, compten amb una variació interanual més acusada. Per la seva banda Pakistan i Marroc no experimenten la caiguda en les sol·licituds fins a 2009. Mentre que finalment Bolívia, com

a país representatiu de fluxos recents però intensos, juntament amb els nacionalitzats espanyols, compten amb un intens creixement anual que només es veu frenat al darrer any 2009.

Pel que fa a la comparació per sexe tots el col·lectius semblen mantenir una mateixa trajectòria per homes i dones al marge de l' intensitat, només en el cas de Perú es produeix una inversió i mentre al llarg del període les dones peruanes sol·licitants d'informes portaven un lleuger avantatge per sobre dels homes, a l'any 2009 aquests últims sobrepassen (també lleugerament a les dones). Per altra banda, hi han països que al llarg del temps han augmentat la distància entre sexes a l'hora de sol·licitar informes d'adequació de l'habitatge, i n'hi ha d'altres que l'han reduït. Entre els primers trobem la Xina, a favor dels homes, o Bolívia, a favor de les dones; mentre que entre els que s'han apropat observem a Equador, Colòmbia o República Dominicana.

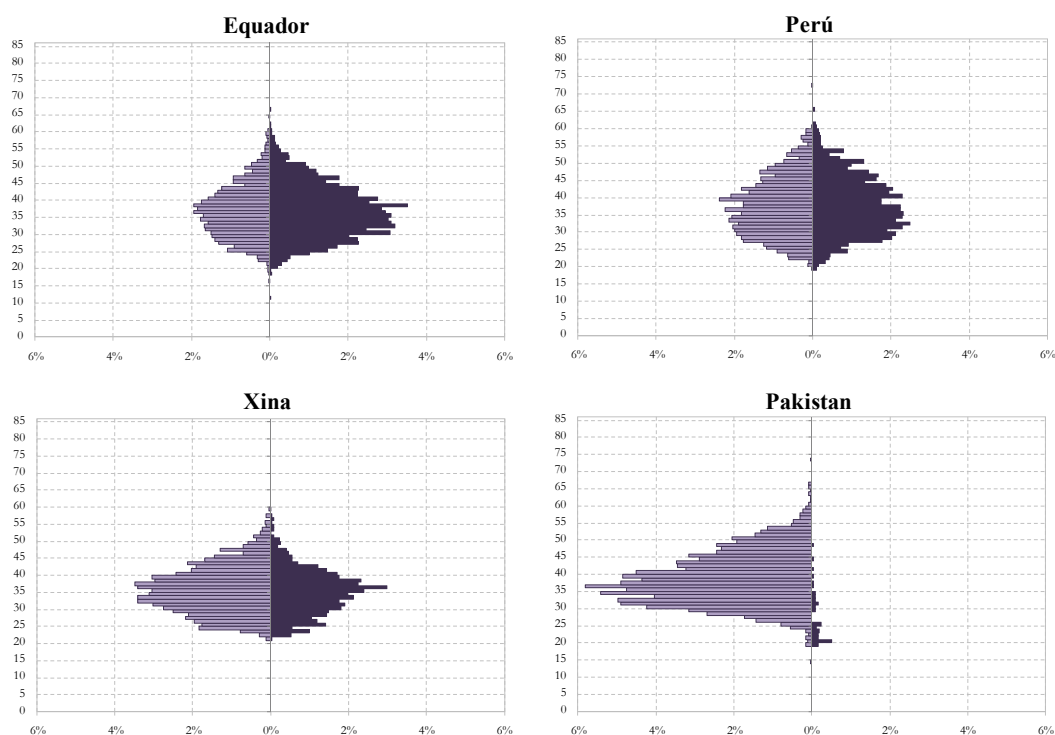
2.- Estructura per edat i sexe dels reagrupadors

Com era d'esperar el perfil del potencial reagrupador enregistrat per aquests informes és el d'una persona jove en edat laboral, donats els requisits que s'estableixen a la normativa vigent per poder iniciar un procés de reagrupació: residència legal a Espanya com a mínim d'un any i autorització de residència renovada o en tràmits de renovació; disposició d'habitatge i mitjans econòmics suficients i limitació de reagrupar a cònjuges, descendents menors de 18 anys o ascendents majors de 65 anys.

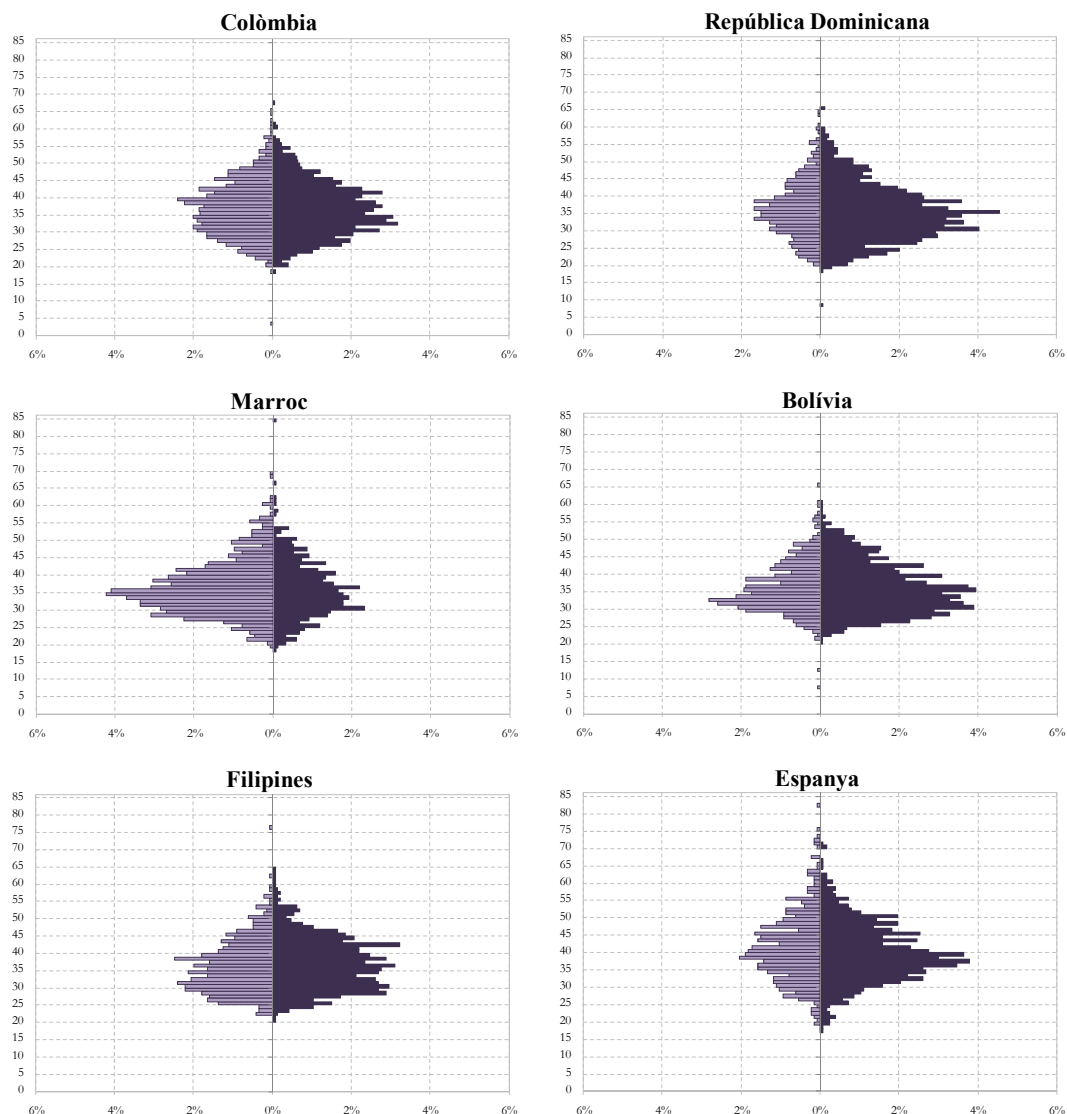
Atenent només al perfil per edat es poden assenyalar algunes diferències de calendari observades. L'edat cúspide se situa de mitjana entre els 34 i els 36 anys, excepte per a Bolívia que és entre els 31-32 anys, que, un cop més, hauríem de relacionar amb l'arribada més recent dels fluxos i per tant amb una edat mitjana més jove dels candidats a reagrupar. Pakistan, Perú i aquells que han obtingut la nacionalitat espanyola compten amb un calendari més retardat respecte a la resta d'orígens, que, de forma contrària als anteriors, hauríem de relacionar amb una arribada anterior a Espanya, com a mínim en els casos dels nacionalitzats espanyols i els peruans. Mentre que marroquins, dominicans i xinesos es troben entre els més precoços.

La composició per sexe presenta diverses estructures segons l'origen (Figura 5). Així es podrien destacar tres estructures diferenciades. En primer lloc les de països amb una composició eminentment masculinitzada. En aquest grup destaca Pakistan on els reagrupadors són homes en el 98% dels casos, seguit de Xina o Marroc amb un 62% i 63% respectivament. Un segon grup de països correspon a aquells on majoritàriament és la dona qui inicia el procés, ja que ha sigut la migrant pionera, com és el cas de República Dominicana (71% de dones), Bolívia (66%), Equador (63%), Filipines (59%), o Colòmbia (57%). Coneixent la característica feminització dels fluxos procedents de l'Amèrica Llatina, la major presència de potencials dones reagrupadores entre els nacionalitzats espanyols (61%), confirmaria la hipòtesi de que aquest grup tingui un marcat component llatinoamericà. En tercer i últim lloc, trobem el cas de Perú on uns fluxos més equilibrats per sexe determinen una presència similar d'homes i dones com potencials reagrupadors d'aquest orígens, amb un 48% d'homes i 52% de dones sol·licitants d'informes.

Figura 5.- Piràmides de població dels reagrupadors sol·licitants d'informes d'adequació de l'habitatge a l'Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats

(Segueix)

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

Donat que els registres administratius examinats no disposen d'informació relativa al sexe i l'edat dels familiars que es pretén reagrupar, no ha sigut possible conèixer l'estructura demogràfica dels potencials migrants per reagrupació. No obstant, existeixen estudis previs que sí han aportat una àmplia caracterització de la població reagrupada efectiva a la província de Barcelona posant de relleu la complementarietat familiar existent entre el projecte migratori inicial i la reagrupació familiar (Domingo, López-Falcón i Bayona, 2010a i 2010b). Tenint en compte aquesta bibliografia els reagrupats per a cada nacionalitat no es corresponen necessàriament de forma simètrica al sexe i edat dels

reagrupadors. Per exemple, entre col·lectius masculinitzats com pakistanesos i marroquins, els primers reagrupen cònjuges i majoritàriament fills en edat adolescent, mentre que els segons reagrupen cònjuges i fills de totes les edats. Això respon a estratègies migratòries diferenciades per origen que en el cas dels pakistanesos respon a una migració de caràcter econòmic.

3.- Potencials reagrupats: intensitat i relació de parentiu

Les sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge inclouen informació sobre el nombre de familiars que es volen reagrupar. A la Figura 6 s'ha calculat un indicador d'intensitat de la reagrupació a través de la relació existent entre les sol·licituds d'informes (reagrupadors) i el nombre total de persones que aquests desitgen reagrupar (el que anomenem com "potencials reagrupats"). Les dades per al total de nacionalitats indiquen una intensitat mitjana de 1,6 reagrupats per cada reagrupador. La intensitat de la majoria dels grups seleccionats es troba al voltant d'aquesta xifra. Únicament Pakistan supera significativament la intensitat mitjana amb 2,66 reagrupats per reagrupador. Per altra banda, la menor intensitat li correspon al Marroc (1,34) i als nacionalitzats espanyols (1,26). S'ha de dir que al tractar-se d'un còmput del total d'informes realitzats durant el període 2005-2009, hi cap la possibilitat de que aquells col·lectius més afectats per les denegacions, com Pakistan i Xina, hagin demanat informes en anys successius durant el període i això faci augmentar la seva intensitat.

Atenent al nombre de persones que es desitgen reagrupar per a les principals nacionalitats més reagrupadores (Figura 7), cal esmentar com a cas singular el de Pakistan respecte a la resta d'orígens. Els pakistanesos són els que en major proporció tracten de reagrupar més de 3, de 4 i, fins i tot, més de 5 familiars d'una sola vegada. Pel que fa a la resta de col·lectius, aproximadament la meitat d'equatorians, peruans i dominicans sol·liciten reagrupar un sol familiar; al igual que 6 de cada 10 colombians, bolivians i filipins; i gairebé 7 de cada 10 marroquins. Aquesta diferència pot tenir a veure tant amb la grandària de la família en el país d'origen – degut a la natalitat –, com amb el propi procés migratori diferenciat de cadascuna de les nacionalitats considerades, de forma no excloent.

Figura 6.- Intensitat del potencial reagrupador per a les principals nacionalitats reagrupadores al municipi de Barcelona, 2005-2009

	Reagrupadors	Potencials Reagrupats	Intensitat
Pakistan	2.533	6.748	2,66
Xina	2.727	4.364	1,60
TOTAL	28.003	44.494	1,59
Altres	4.717	7.445	1,58
Bolívia	1.497	2.275	1,52
República Dominicana	1.794	2.707	1,51
Perú	2.951	4.403	1,49
Equador	5.244	7.592	1,45
Filipines	1.456	2.115	1,45
Colòmbia	2.297	3.214	1,40
Marroc	1.514	2.033	1,34
Espanya	1.273	1.598	1,26

NOTA: En un 10,1% dels casos es desconeix el nombre de persones a reagrupar. En aquests casos s'ha adjudicat al menys 1 persona a reagrupar. Això probablement suposaria una subestimació en el càlcul de la intensitat.

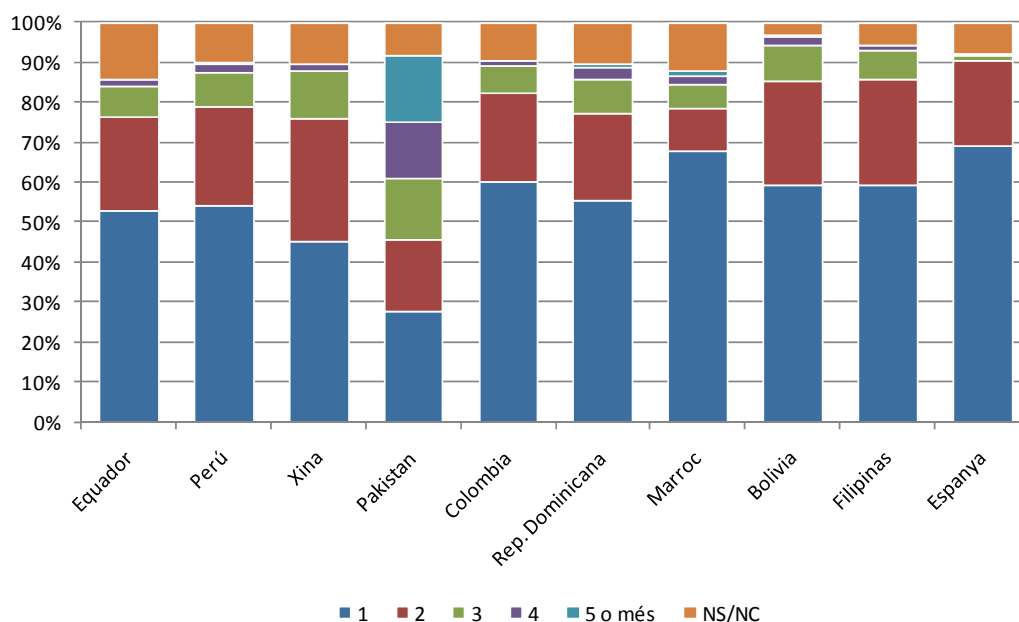
Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

És important tenir en compte a qui volen reagrupar les persones ja residents a Barcelona, és a dir, quina és la seva relació de parentiu amb els potencials nous migrants. Les xifres per al total de nacionalitats indiquen que en un 34% dels casos els potencials reagrupats són descendents, en un 23% són cònjuges i en un 19% més dels casos són la combinació de ambdós. Només en un 10% dels registres es sol·licita la reagrupació només d'ascendents, mentre que altres combinacions de parentius són molt minoritàries i en un 11% més dels casos es desconeix la relació de parentiu existent.

Observant aquestes mateixes dades per a les principals nacionalitats reagrupadores (Figura 8) trobem que Perú, Colòmbia, República Dominicana i Filipines coincideixen en voler reagrupar a descendents en al voltant d'un 30% dels casos, al igual que la mitjana general. Però també trobem casos extrems. Per una banda, el dels bolivians que en un 78% de les sol·licituds, demanen reagrupar a fills; així com els equatorians que ho fan en un 57% dels

casos. Per altra banda, es troba el que semblaria el cas oposat de Pakistan i Xina amb només un 8% i un 16% de reagrupació d'infants; no obstant en aquests casos la reagrupació es planteja de forma conjunta per a cònjuge i fills (en un 56% dels casos per a pakistanesos i un 32% per a xinesos).

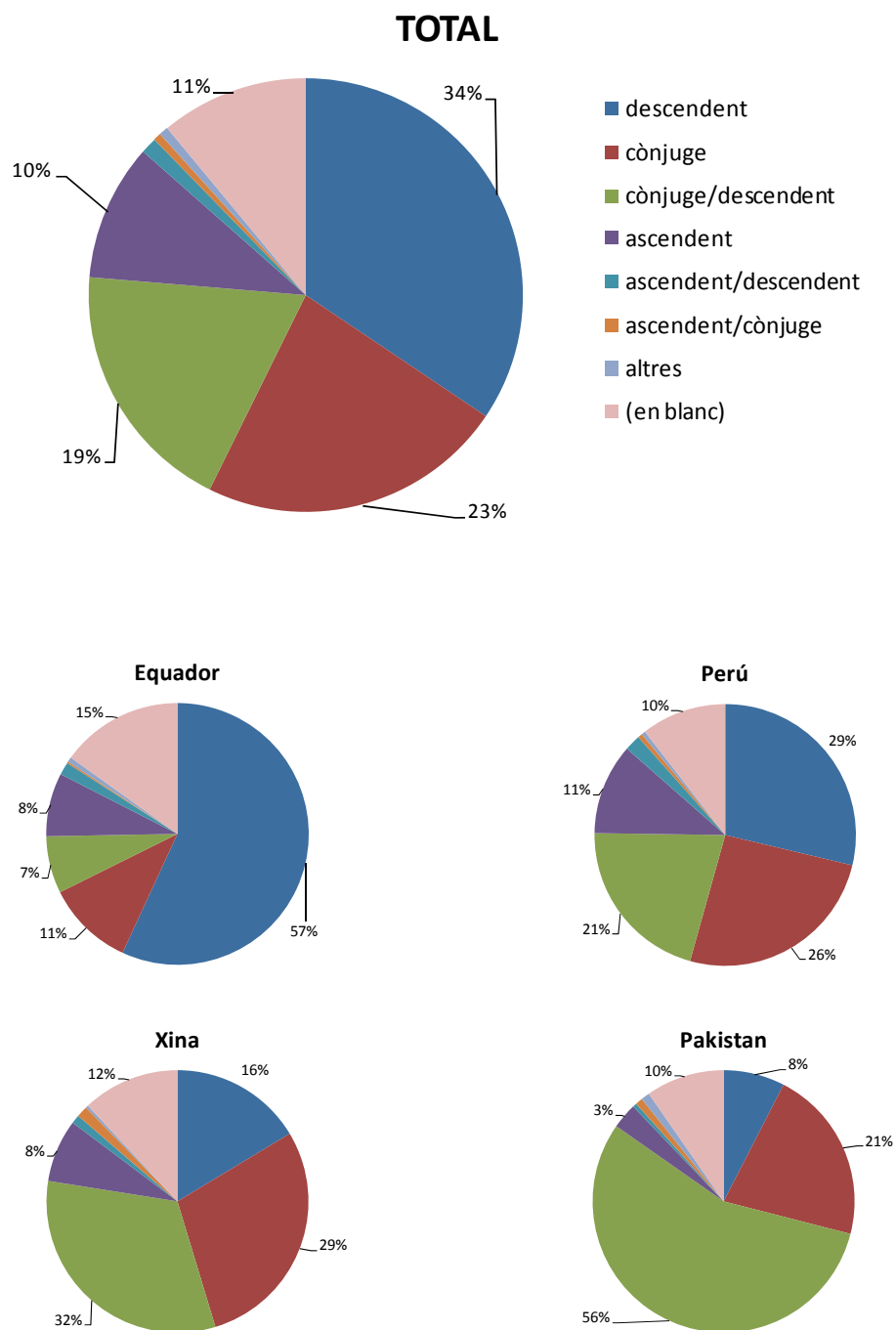
Figura 7.- Nombre de persones que es desitgen reagrupar segons origen, al municipi de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats

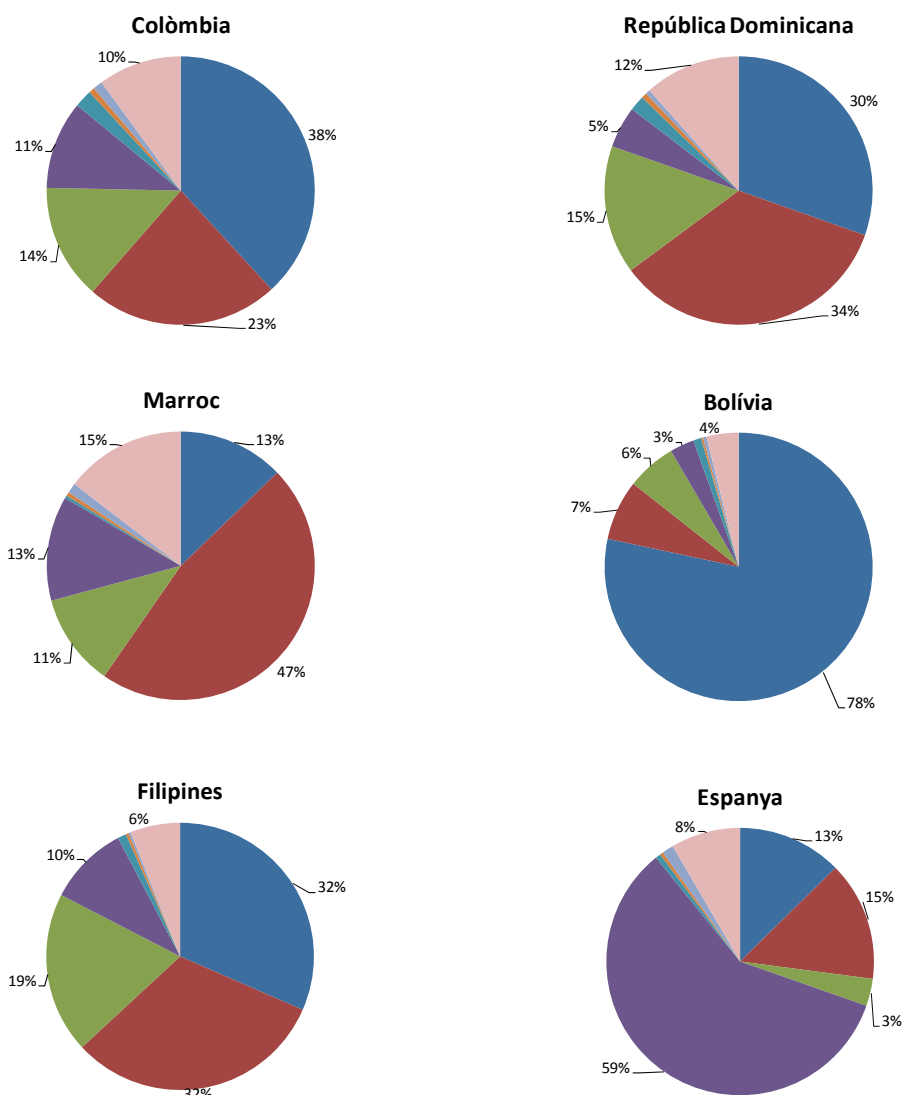
Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

Pel que fa a la reagrupació només dels cònjuges destaquen els marroquins, ja que gairebé la meitat de les seves sol·licituds (47%) corresponen a la reagrupació de la parella (fonamentalment dones com a resultat de la masculinització del col·lectiu observada a l'apartat anterior). Per altre banda, estarien les dones dominicanes i filipines (considerant la feminització observada prèviament) que en un 34% i 32% dels casos volen reagrupar als seus cònjuges. Mentre que col·lectius amb una estructura equilibrada per sexe, com Equador, en pocs casos reagrupen a les parelles (11%).

Figura 8.- Distribució dels potencials reagrupats segons relació de parentiu amb el reagrupador al municipi de Barcelona, 2005-2009. Total i principals nacionalitats

(Segueix)

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

Finalment, cal mencionar l'especificitat del col·lectiu de nacionalitzats espanyols ja que en 6 de cada 10 reagrupadors a qui volen reagrupar és als seus ascendents. Una explicació plausible vindria relacionada amb l'edat i el temps de residència a Espanya, ja que el fet de haver accedit a la nacionalitat està vinculat gairebé necessàriament a una migració de llarga durada on, per tant, ja tenen a cònjuges i fills residint amb ells i ara reagrupen ascendents. No obstant, també es pot lligar a una major activitat de les dones i l'assumpció per part dels ascendents del treball domèstic de la llar.

Per als casos de reagrupacions múltiples, amb les dades recollides als registres no és possible identificar la correspondència entre el nombre de persones a reagrupar i el parentiu; per exemple, sabem que una persona vol reagrupar a tres familiars i sabem que són ascendents i descendents, però no podem saber si són els dos pares i un fill o dos fills i un dels progenitors.

4.- Resolucions dels informes

Es pot afirmar que la gran majoria dels informes d'adequació de l'habitatge reben una resolució positiva (97,2%) i per tant només un 2,8% del total són denegats, estem parlant de 805 dels 28.000 informes registrats durant el període analitzat 2005-2009. Resulta interessant detenir-se a observar quins grups estan darrere d'aquestes denegacions i en què es caracteritzen. Les deu primeres nacionalitats concentren 681 denegacions, el 84,6% del total d'informes negatius. L'anàlisi per origen presenta situacions disperses. Mentre Equador, Perú o Colòmbia compten només amb al voltant d'un 1% d'informes denegats, països com Xina o Pakistan reben negatives al voltant d'un 8% dels casos, segons mostra la Figura 9. Tant és així, que de fet només aquests dos països asiàtics concentren més de la meitat (52,2%) del total de denegacions.

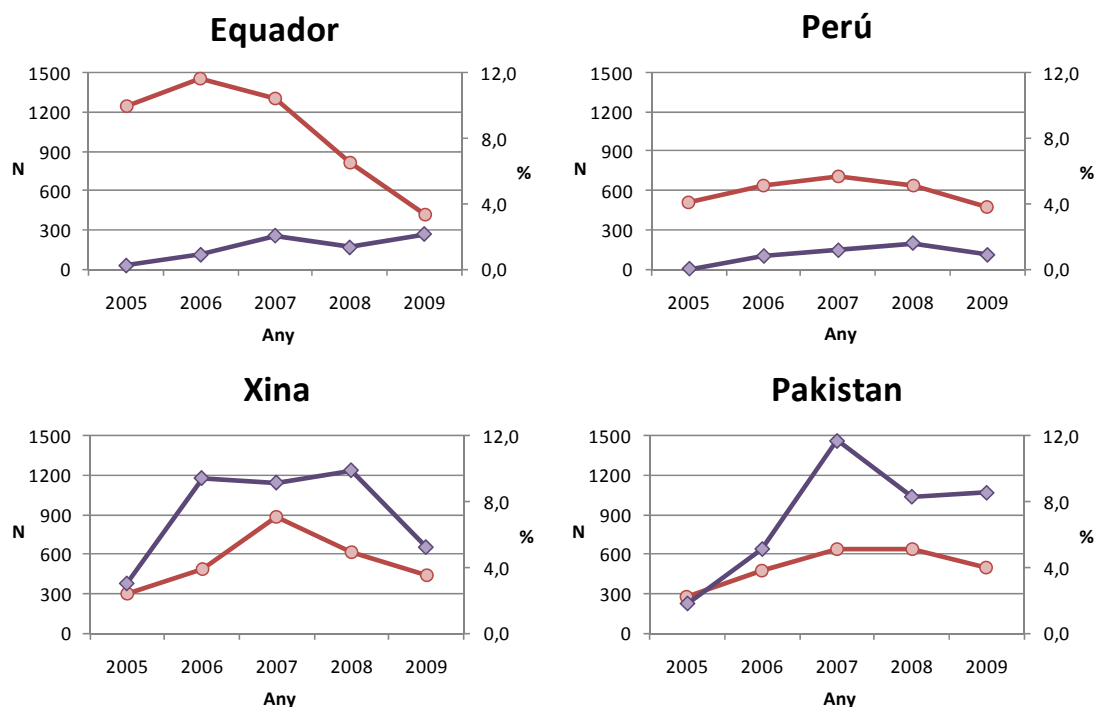
Figura 9.- Resolució positiva i negativa dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats

	Total d'informes	Resolució Positiva	Resolució Negativa	Percentatge denegació
Equador	5.244	5.181	63	1,2
Perú	2.951	2.924	27	0,9
Xina	2.727	2.507	220	8,0
Pakistan	2.533	2.333	200	7,9
Colòmbia	2.297	2.283	14	0,6
República Dominicana	1.794	1.755	39	2,1
Marroc	1.514	1.482	32	2,1
Bolívia	1.497	1.466	31	2,0
Filipines	1.456	1.422	34	2,3
Espanya	1.273	1.252	21	1,6
Altres	4.717	4.593	124	2,6
TOTAL	28.003	27.198	805	2,8

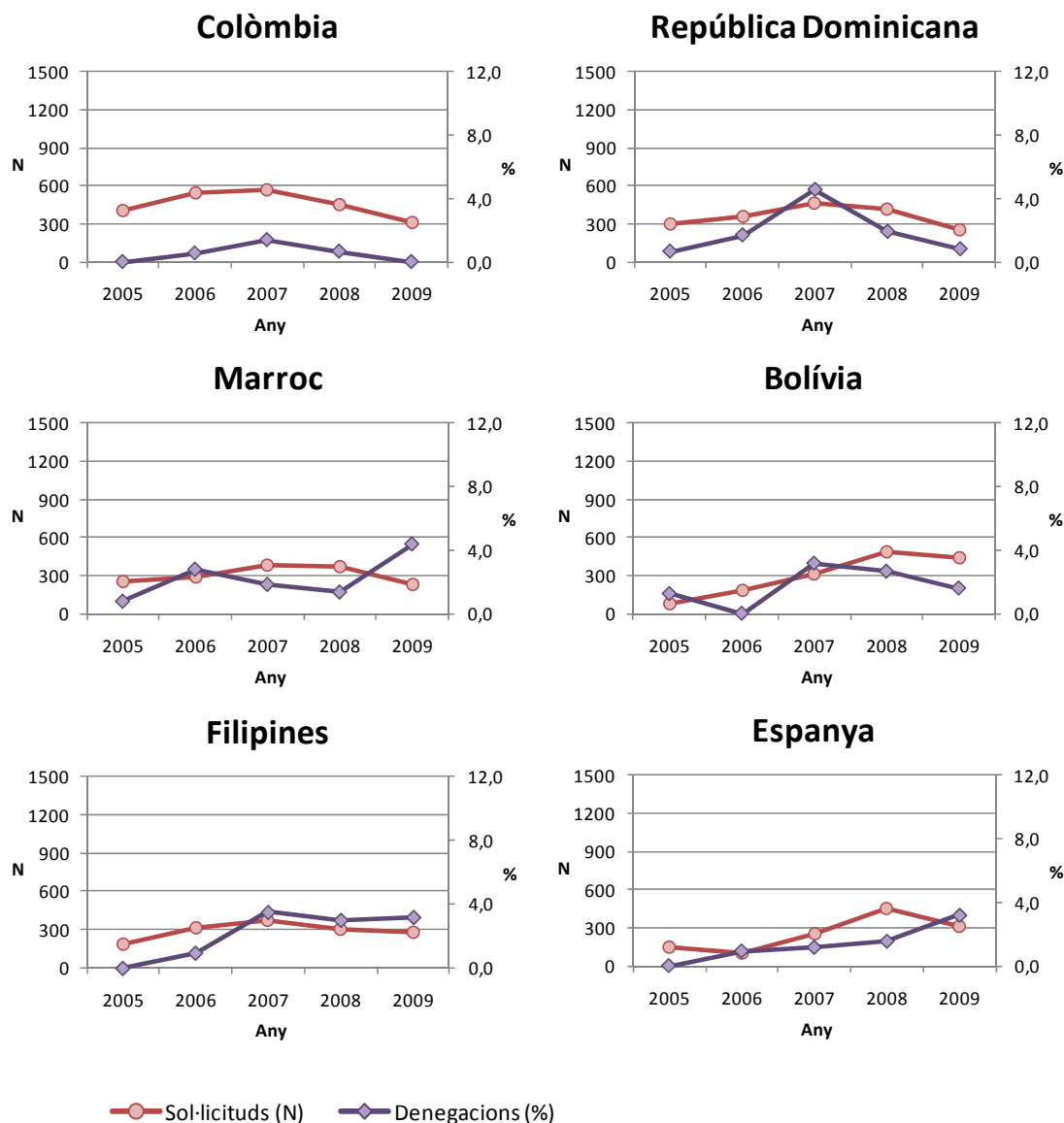
Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

A la Figura 10 s'han representat els percentatges de les anteriors denegacions per origen al llarg del període analitzat en comparació amb l'evolució que han seguit el nombre total de sol·licituds, per tal d'observar tendències dins del temps. Xina i Pakistan tenen, com s'ha assenyalat la màxima intensitat de denegacions. Mentre Xina ha mantingut una alta intensitat entre 2006 i 2008, descendent en 2009; Pakistan, en canvi va tenir una major concentració de denegacions en 2007 que després es redueix i estabilitza. Dins de nivells molt més reduïts, Equador, Filipines, Marroc i Espanya mantenen una tendència a l'alça, destacant de forma més significativa l'any 2009. Perú, Colòmbia i Bolívia, en canvi, han vist una reducció de les denegacions durant l'últim trienni. El cas de Colòmbia es manté en proporcions de denegacions especialment baixes.

Figura 10.- Evolució de les denegacions dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats

(Segueix)

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

Si relacionem les denegacions amb la tendència que ha seguit cada col·lectiu en el nombre de sol·licituds, veiem que no necessàriament els anys que hi ha hagut major demanda d'informes són també els que tenen major proporció de denegacions. Un clar exemple és el Marroc, on al 2009 tenen el major percentatge de denegacions essent l'any que han demanat menys informes.

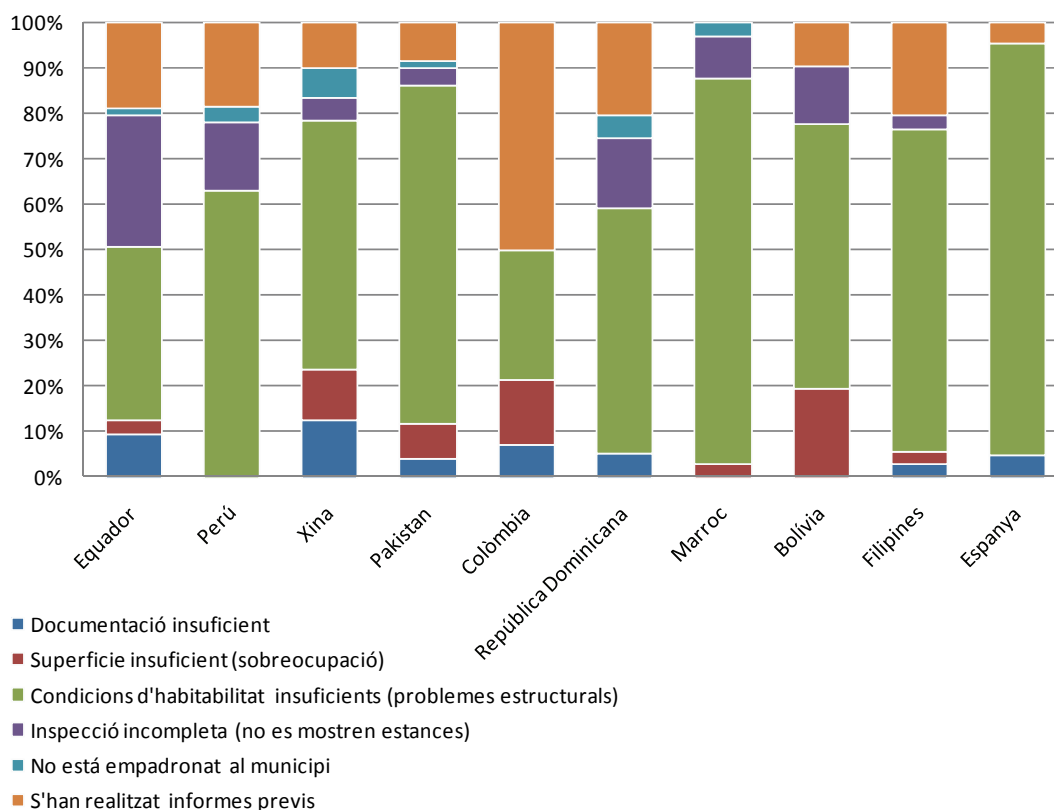
5.- Raons de denegació

Treballant amb major detall les denegacions, cal plantejar-se quines raons hi han darrere d'un informe d'adequació de l'habitatge amb caràcter negatiu. En aquest cas ens preguntem si les raons de denegació es reparteixen de forma equitativa als diferents orígens o si pel contrari es concentren unes més que d'altres en determinats col·lectius. No es tracta de raons excloents, d'aquesta manera, els registres poden informar de més d'una raó de denegació. El 62,7% de les denegacions es deuen a problemes estructurals de l'habitatge, és a dir, a condicions d'habitabilitat insuficients que no el fan un lloc òptim per viure-hi (problemes de salubritat, precarietat o manca dels serveis bàsics com llum o aigua). Amb menor presència trobem altres raons de denegació (com primera raó), que no obstant es repeteixen en alguns casos com segones o terceres raons. Així en un 11% dels casos ja s'havia realitzat un informe amb data prèvia. Aquesta raó es converteix sovint en causa de denegació quan l'informe previ va ser sol·licitat per una persona diferent per al mateix domicili. D'aquesta manera es tracta d'evitar l'ús indegut d'un habitatge que no és en realitat domicili del sol·licitant o que es fa servir per a successives demandes. En tercer lloc, un 8,3% dels informes es deneguen per sobreocupació, quan en funció de l'observació d'indisidències evidents es considera que l'habitatge no disposa d'espai suficient per allotjar a totes les persones que, incloent el reagrupat, hauran de viure-hi. En quart lloc, en un 8,2% dels casos s'han trobat problemes per realitzar una inspecció completa degut a la impossibilitat d'accedir a totes les estances de la casa, la qual cosa podria ser un indicatiu de que es tracti d'un allotjament col·lectiu o pensió. En cinquè i sisè lloc han sigut denegats informes per manca de la documentació requerida (6,8%) o, en menor mesura, perquè el demandant no està empadronat al municipi de Barcelona (3%).

A les Figures 11 i 12 s'ha representat només la raó principal de denegació per a cada origen. Si atenem a com aquestes raons es veuen representades en cada col·lectiu (Figura 11), obtenim que la raó predominant són els problemes estructurals per a tots ells (per exemple pels nacionalitzats espanyols o pel marroquins ocupa un 90,5% i un 84,4% dels informes denegats). Cal destacar els casos amb majors problemes de sobreocupació com Bolívia (19,4%), Colòmbia (14,3%), Xina (10,9%) i Pakistan (8%). Els equatorians per la seva banda són els que han rebut més negatives, 28,6%, per no permetre una inspecció completa de l'habitatge (al no mostrar totes les estances), seguit per República Dominicana

i Perú amb un 14,8% i 15,4% respectivament de denegacions per aquesta mateixa raó. Pel que fa als que no han aportat documentació suficient, destaquem la Xina amb un 12,7% i Equador amb un 9,5%. Cal tenir en compte a l'hora d'analitzar aquest aspecte que, exceptuant Xina i Pakistan, el nombre de denegacions per la resta de col·lectius és molt reduït pel que no podem parlar de dades significatives.

Figura 11.- Raó principal de denegació dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats

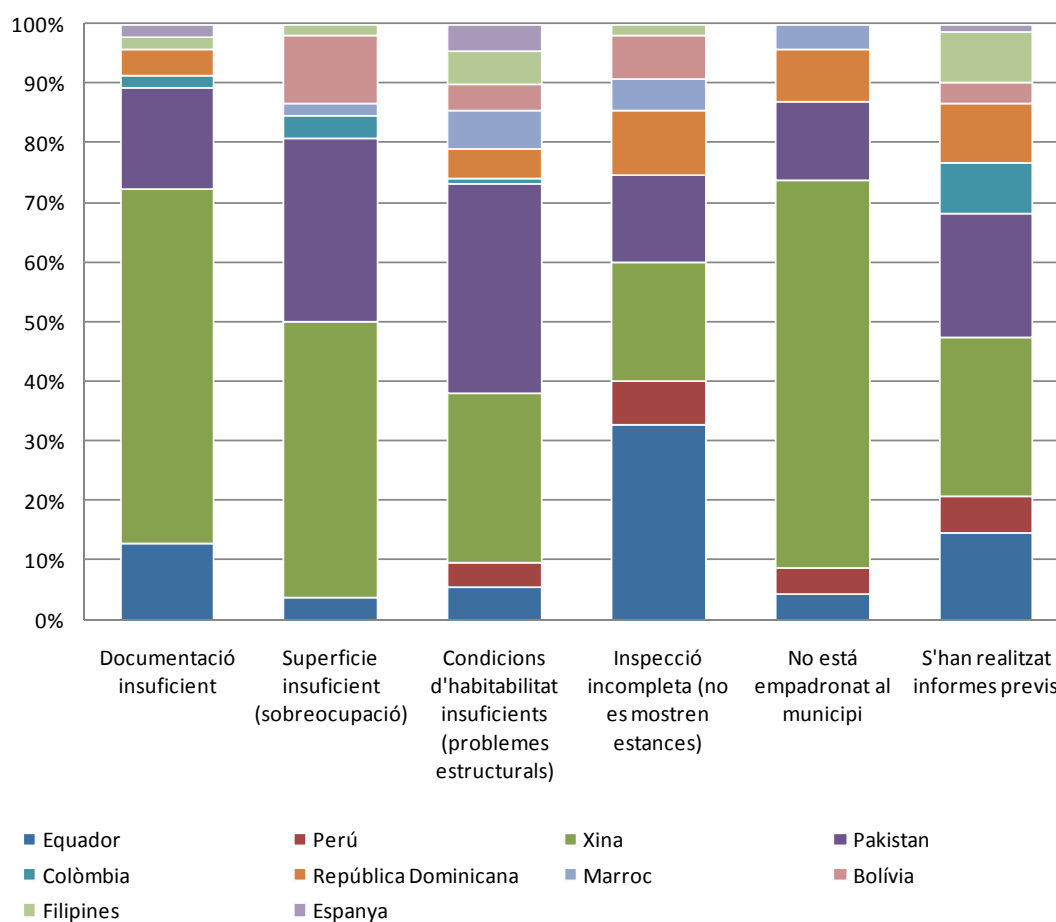

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

De les 805 denegacions totals, tan sols un 25% (201) aporten una segona raó de denegació. El 60,7% de les denegacions que inclouen una segona raó corresponen de nou a Xina i Pakistan. Només comptem amb casos significatius per Pakistan (64) i Xina (58), i en segon lloc, amb molts menys casos, per a República Dominicana (11) i Filipines (10). Per a Pakistan i Xina la principal segona raó de denegacions resulten ser qüestions relacionades

amb la superfície insuficient, és a dir, sobreocupació de l'habitatge, en un 56,3% i 39,7% respectivament. Per a Dominicana, Equador i Filipines, la meitat dels seus 10-11 casos, són denegats degut a manca de documentació com a segona raó.

Figura 12.- Raó principal de denegació dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats

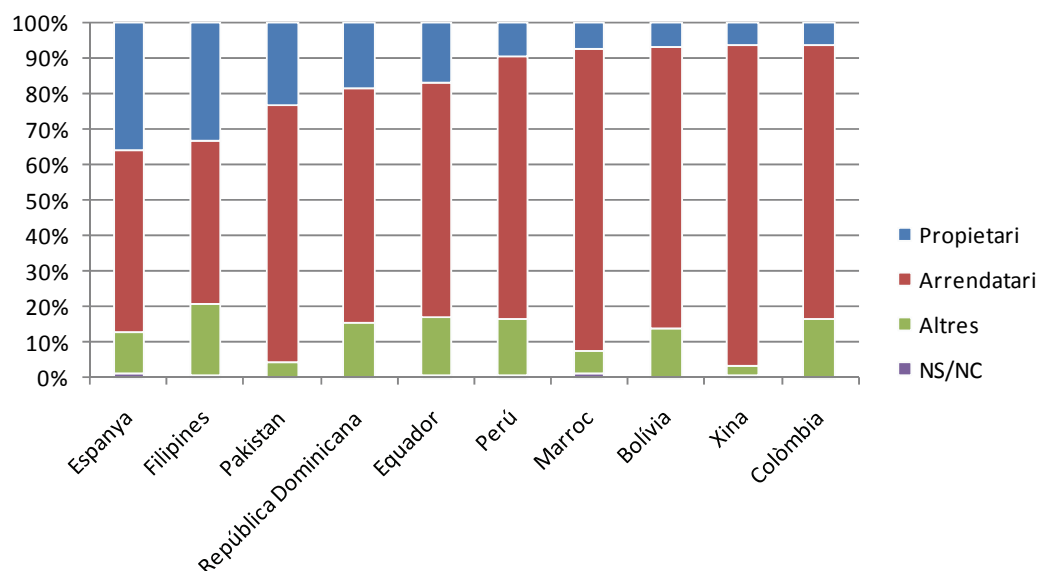

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

6.- Tipus de Tinença i característiques de l'habitatge

A continuació es presenten dades relacionades amb la situació de tinença de l'habitatge dels demandants dels informes segons origen. Així a la Figura 13 observem com aquelles persones que han obtingut la nacionalitat espanyola són també les que presenten un major percentatge d'habitatge en règim de propietat (35,7%). Aquesta dada ens podria estar indicant un procés d'assentament més avançat d'aquests immigrants que inclou l'accés a un habitatge en propietat a més del fet d'haver-se nacionalitzat espanyols. Molt a prop trobem que un 33,3% dels filipins i un 23,5% dels pakistanesos que han sol·licitat informes també són propietaris dels seus habitatges. Dominicans (18,6%) i equatorians (17%) són els següents col·lectius amb més accés en propietat, mentre que la resta de grups ja se situen per sota del 10% de sol·licitants propietaris. L'accés a la propietat representa sense cap mena de dubte un augment de la probabilitat de reagrupar, essent la tinença en propietat sobrerrepresentada per a tots els sol·licitants de reagrupament respecte al total de la població de les mateixes nacionalitats.

Figura 13.- Tipus de tinença de l'habitatge dels sol·licitants dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009. Principals nacionalitats

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

Pel que fa a les característiques i condicions de l'habitatge els registres no presenten informació d'especial rellevància quant a les diferències per origen. S'ha detectat que en un 91,6% dels casos no es disposa de la cèdula d'habitabilitat en el moment de realitzar l'informe. Això no vol dir que l'espai no sigui habitable, sinó que el tràmit de sol·licitud de la cèdula no s'ha realitzat.

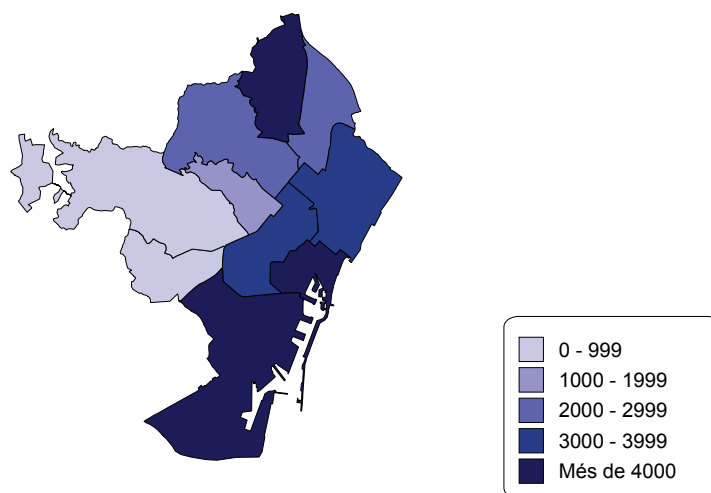
Respecte a les característiques de l'habitatge no es disposa del nombre de metres quadrats però sí sabem que en termes generals es tracta d'habitatges amb una mitjana de 6 espais o estances, essent aquest nombre menor per als habitatges de pakistanesos i marroquins. També Marroc comptaria amb el menor nombre de dormitoris, menys de 3 de mitjana, davant la tendència general de la resta d'orígens que compten amb un promig de 3 dormitoris. No obstant, la mitjana de persones que resideixen a l'habitatge al moment de realitzar l'informe, sí varia d'uns col·lectius a altres, des de 2 per a Pakistan o Marroc fins a 4 per a Equador, República Dominicana, Bolívia o Filipines. Quant a la resta de la distribució es pot dir de manera general que la majoria d'habitatges compten amb un bany, una cuina i un menjador, i gairebé mai compten amb una sala d'estar.

7.- Distribució territorial

En un primer nivell abordem la distribució territorial dels informes realitzats per districte de residència. La representació cartogràfica (Figura 14) mostra la major intensitat als districtes de Sants-Montjuïc, amb 4.584 sol·licituds, Nou Barris (4.423) i Ciutat Vella (4.147). A continuació trobem Sant Martí (3.964) i l'Eixample (3.316) seguits a un nivell per sota de Sant Andreu (2.746) i Horta-Guinardó (2.624). A un nivell mig baix està el districte de Gràcia (1.157), i considerablement per sota Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts (506 i 496 respectivament).

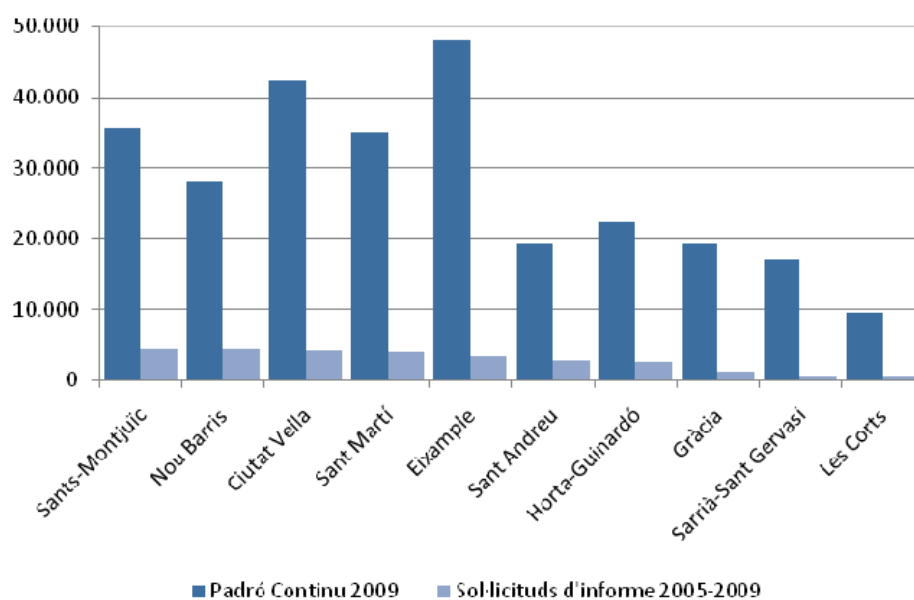
Al relacionar la distribució del nombre de sol·licituds per districte amb el nombre de residents estrangers empadronats als diferents districtes a 1 de gener de 2009 (Figura 15), s'observa que no són els districtes amb més població estrangera -Eixample i Ciutat Vella- els que contenen major nombre d'informes realitzats -Sants-Montjuïc i Nou Barris-. No obstant, s'ha de dir que no tota la població estrangera empadronada és potencialment reagrupadora.

Figura 14.- Distribució de les sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009, per districte

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

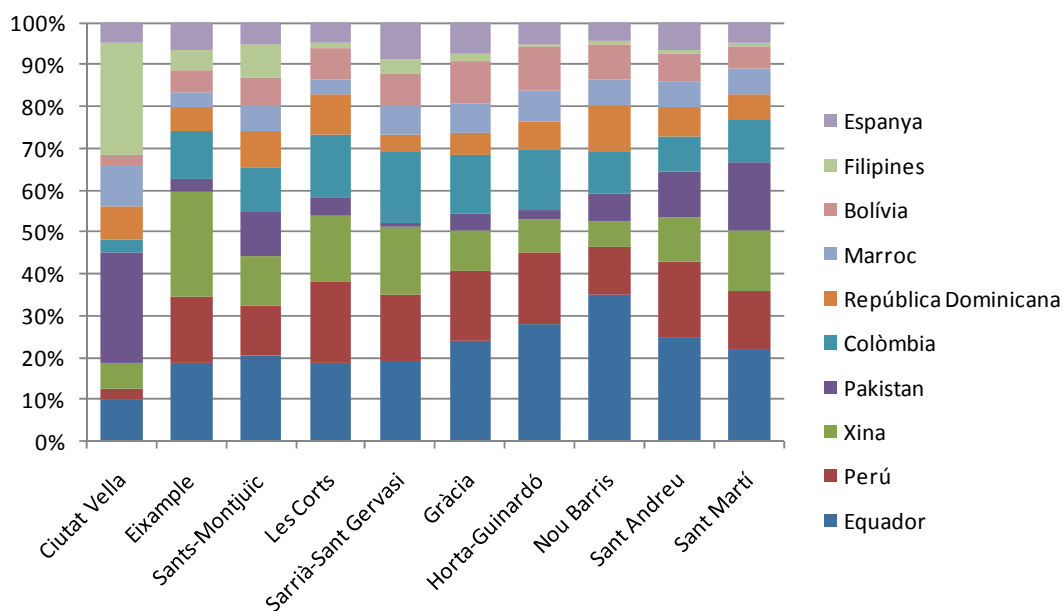
Figura 15.- Comparació entre empadronats estrangers en 2009 i sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009 per districte

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

A la Figura 16, atenem a la composició per origen dels diferents districtes segons els informes sol·licitats. Podem dir que dels districtes amb major concentració d'informes - Sants-Montjuïc, Ciutat Vella i Nou Barris- és Ciutat Vella el que té una major especificitat per origen ja que s'observa una forta concentració de filipins (21,7% del total d'informes sol·licitats al districte) i pakistanesos (21%). Existeixen d'altres que es caracteritzen per una elevada concentració d'una sola nacionalitat com el cas del xinesos a l'Eixample amb el 20,4% dels informes realitzats. La major concentració es troba però als equatorians en Nou Barris amb un 29,2% del total d'informes sol·licitats. El protagonisme dels equatorians és clar també a Horta-Guinardó amb un 23,1%; a Sant Andreu amb un 21,4% i a la resta dels districtes ja per sota del 20%. Només als districtes de Les Corts i Sarrià-Sant Gervasi, on la proporció d'informes d'equatorians és d'un 15,1% i 14% respectivament, trobem una altra nacionalitat predominant: peruans a Les Corts (15,3%) i colombians a Sarrià-Sant Gervasi (12,6%).

Figura 16.- Distribució de les sol·licituds dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009 per districte. Principals nacionalitats

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

Les dades anteriors queden complementades amb les següents taules (Figura 17) on es comparen les sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge del període 2005-2009 amb l'estoc d'estrangers empadronats als diferents districtes segons el Padró Continu de 2009 a 1 de gener.

Figura 17.- Comparació entre el nombre d'empadronats estrangers a 01/01/2009 i el nombre de sol·licituds dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009 per districte. Principals nacionalitats

PADRÓ CONTINU 01/01/2009

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Cor	Sarrià-Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Bar	Sant Andreu	Sant Ma	Total
Ecuador	1.392	2.299	3.187	436	420	885	2.599	5.328	2.498	3.121	22.165
Perú	578	2.690	2.211	517	688	913	1.760	1.852	2.061	2.220	15.490
Xina	956	4.143	2.023	369	464	678	655	1.075	1.214	2.416	13.993
Pakistan	5.785	651	2.267	--	--	204	444	1.301	1.249	2.498	14.399
Colòmbia	842	2.377	2.012	557	713	891	1.660	1.390	1.121	1.860	13.423
República Dominicana	930	913	1.500	228	150	203	544	1.371	591	853	7.283
Marroc	3.487	1.109	2.372	138	272	540	990	1.586	1.334	1.922	13.750
Bolívia	1.186	1.885	2.064	406	793	969	1.852	2.939	1.405	1.822	15.321
Filipines	4.486	843	1.528	--	307	--	--	--	--	136	7.300
Espanya	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Argentina	1.194	1.932	1.095	344	553	925	981	644	515	1.352	9.535
Brasil	978	1.845	1.006	343	407	666	619	797	509	1.108	8.278
Xile	678	1.116	598	177	318	452	650	316	261	697	5.263
Mèxic	508	1.280	493	375	584	522	324	182	175	408	4.851
Veneçuela	279	948	452	237	321	396	376	254	216	541	4.020
Paraguai	232	533	424	199	387	264	521	442	252	298	3.552
Índia	1.025	291	867	--	--	233	130	329	125	318	3.318
Hondures	119	265	287	--	121	160	247	1.144	178	277	2.798
Bangla Desh	1.651	105	163	--	--	--	--	--	--	--	1.919
Japó	124	276	--	342	399	--	--	--	--	--	1.141
Altres	15.888	22.704	11.024	4.970	10.292	10.451	7.939	7.260	5.594	13.162	109.284
Total	42.318	48.205	35.573	9.638	17.189	19.352	22.291	28.210	19.298	35.009	277.083

(Segueix)

INFORMES D'ADEQUACIÓ DE L'HABITATGE 2005-2009

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Cor	Sarrià-Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Equador	333	510	799	75	71	211	606	1292	588	748	5244
Perú	92	426	453	76	59	146	366	430	426	474	2951
Xina	210	678	468	64	60	87	173	232	257	496	2727
Pakistan	870	90	413	17	4	33	50	249	258	544	2533
Colòmbia	107	301	403	60	64	126	311	371	201	349	2297
República Dominicana	267	158	337	38	14	46	143	414	161	212	1794
Marroc	326	95	252	13	27	62	166	222	150	200	1514
Bolívia	83	142	240	30	27	89	228	317	162	179	1497
Filipines	898	129	323	6	14	13	8	22	14	28	1456
Espanya	168	183	196	19	32	67	113	166	159	170	1273
Índia	138	40	170	0	8	31	29	90	39	63	608
Bangla Desh	361	24	50	1	1	2	1	5	4	6	456
Argentina	29	69	38	12	15	24	48	23	21	50	329
Altres	265	471	442	85	110	220	382	590	306	445	3324
Total	4147	3316	4584	496	506	1157	2624	4423	2746	3964	28003

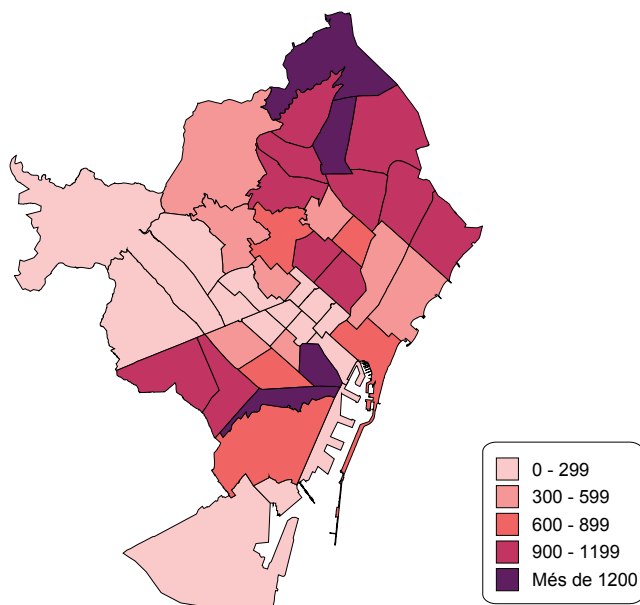
Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

L'objectiu de la comparació és comprovar si aquells col·lectius d'origen extracomunitari que predominen en cada districte són també els que més sol·liciten els esmentats informes per poder reagrupar. Les dues taules de la Figura 17 inclouen en primer lloc les deu primeres nacionalitats per al conjunt del municipi. La majoria d'aquestes tenen presència als diferents districtes en un o un altre ordre, no obstant en alguns casos destaquen altres grups. Per aquesta raó, en segon lloc, les següents taules inclouen aquelles nacionalitats que formen part dels deu primers col·lectius més nombrosos per algun dels districtes. Així trobem que l'Argentina compta amb un paper important tant entre els residents com entre els potencials reagrupadors. Per nombre d'empadronats l'Argentina es troba dins dels deu primers col·lectius a tots els districtes menys Nou Barris i Sant Martí; al temps que apareix entre els seleccionats amb més informes a Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi i Horta-Guinardó. L'Índia, per la seva banda, troba una posició destacada en la jerarquia de residents a Ciutat Vella, mentre que pel que fa als informes no només és un dels deu països amb més demanda a la mateixa Ciutat Vella, sinó també a Gràcia, Nou Barris, Sant Andreu

i Sant Martí. Altres països llatinoamericans com Brasil, Xile, Mèxic, Veneçuela o Paraguai apareixen entre els deu primers col·lectius predominants en alguns dels districtes però en canvi no apareixen en la mateixa mesura com a demandants d'informes d'adequació de l'habitatge. Val la pena, per altra banda, esmentar la forta concentració d'empadronats de la comunitat hondurenys a Nou Barris i de japonesos a Les Corts i Sarrià-Sant Gervasi, que tampoc es reflecteixen a les sol·licituds d'informes d'adequació. Per últim, és significatiu el cas de Bangla Desh que a més de la seva presència gairebé exclusiva al districte de Ciutat Vella en quant als residents empadronats, trobem també el seu reflex a les dades sobre els informes d'adequació de l'habitatge, essent el tercer col·lectiu amb més informes realitzats durant el període en aquest districte només per darrere de Filipines i Pakistan.

Els informes d'adequació de l'habitatge recullen no només el districte on es troba l'habitatge a inspeccionar sinó que també aporten detall del codi postal de referència que ens permet abordar una anàlisi amb major detall territorial. A la representació cartogràfica de la Figura 18 podem observar en primer lloc, dos focus clars de concentració en la demanda d'informes d'adequació de l'habitatge i per tant de potencials reagrupadors. El primer el situem a l'eix Raval-Poble Sec. El codi postal corresponent al barri del Raval destaca per tenir la major concentració de sol·licituds (3.054) amb important distància respecte a la resta. Junt al barri de Poble Sec i Font de la Guatlla (1.703 sol·licituds) conformen un dels dos nuclis principals. El segon focus el trobem a la zona nord de la ciutat amb una alta concentració d'informes realitzats principalment a diferents barris del districte de Nou Barris i part de Sant Andreu. D'aquesta manera els barris de Porta i Prosperitat compten amb 1.280 sol·licituds, mentre que al conjunt de Trinitat Vella i Nova, Torre Baró, Ciutat Meridiana i Vallbona s'han enregistrat 1.782 informes. Els barris limítrofs amb aquests dos nuclis principals formarien un següent nivell de concentració amb al voltant de 1.000 sol·licituds. A la banda nord de la ciutat destaquen la resta de Nou Barris, els barris La Sagrera, Sant Andreu, Bon Pastor; la meitat nord del districte de Sant Martí (La Verneda, Besós-Maresme), i de forma aïllada l'àrea del Baix Guinardó i Sagrada Família. Per la banda sud destaquen Sant Ramon-Maternitat, Badal, La Bordeta, Hostalfranc, Sants i part de Les Corts. Per altra banda, la menor intensitat se situa a la part més occidental del municipi que com ja es va senyalar a la Figura 12 correspon als districtes de Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi, Gràcia i bona part de l'Eixample.

Figura 18.- Distribució de les sol·licituds dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009 per codi postal

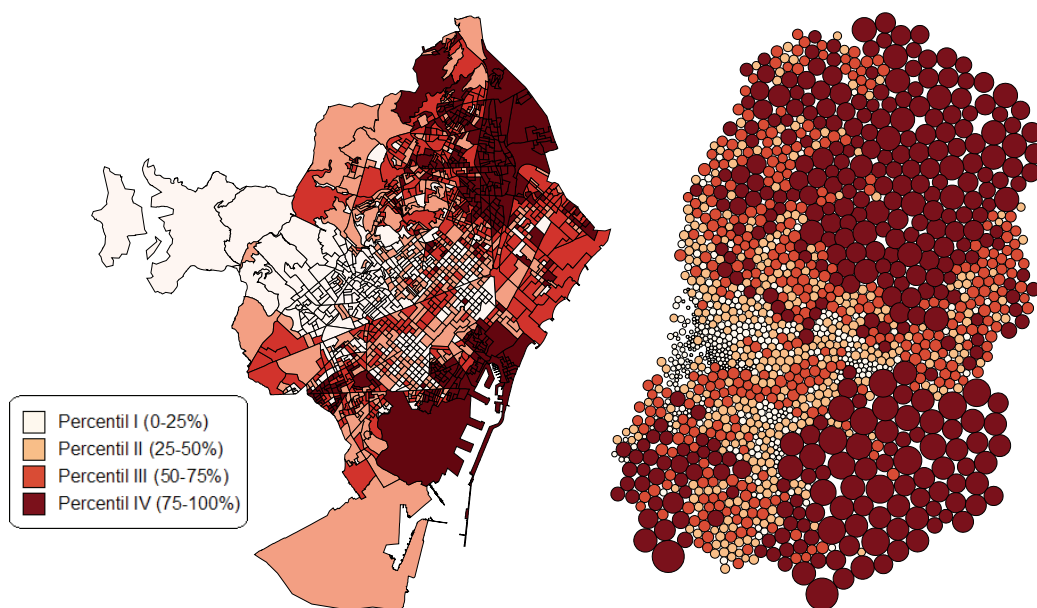

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

Filant encara més prim, a la següent cartografia es representen el total de sol·licituds d'informes amb una major desagregació territorial: la que ens ofereix la secció censal a través de la conversió des dels codis postals i en base a la població de 2005 com a referència. La Figura 19 inclou la distribució de sol·licituds en quatre percentils, de forma que el percentil IV indica el 25% de les seccions censal amb més sol·licituds d'informes, i el percentil I representa el 25% amb menys. Al mapa de l'esquerra es representa la cartografia original del municipi per secció censal, però donat que les seccions censals tenen grandàries dispars, tant en extensió com en població, s'ha representat al costat un mapa que respecta les proporcions de les seccions censals tenint en compte la seva població, és a dir, els cercles que representen la secció censal de, per exemple, Montjuïc i una secció censal de Ciutat Vella, són proporcionals a la població que resideix en ells. Així podríem distingir dos grans focus de concentració diferenciats i un tercer de més petit. Per una banda, al nord de la ciutat destaquen la totalitat de seccions pertanyents als barris de Trinitat Vella, Sant Andreu, La Sagrera i Bon Pastor, i d'altres més disseminades dins els districte de Nou Barris i puntualment en Sant Martí. Per la banda sud, trobem una forta concentració al Raval, la Barceloneta, Sant Pere, Santa Caterina i El Born, així com bona

part de Poble Sec i el Gòtic. Finalment, cal destacar una tercera àrea corresponent al barri de Badal i part de Sants.

Figura 19.- Distribució de les sol·licituds dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009 per secció censal, per a quatre percentils

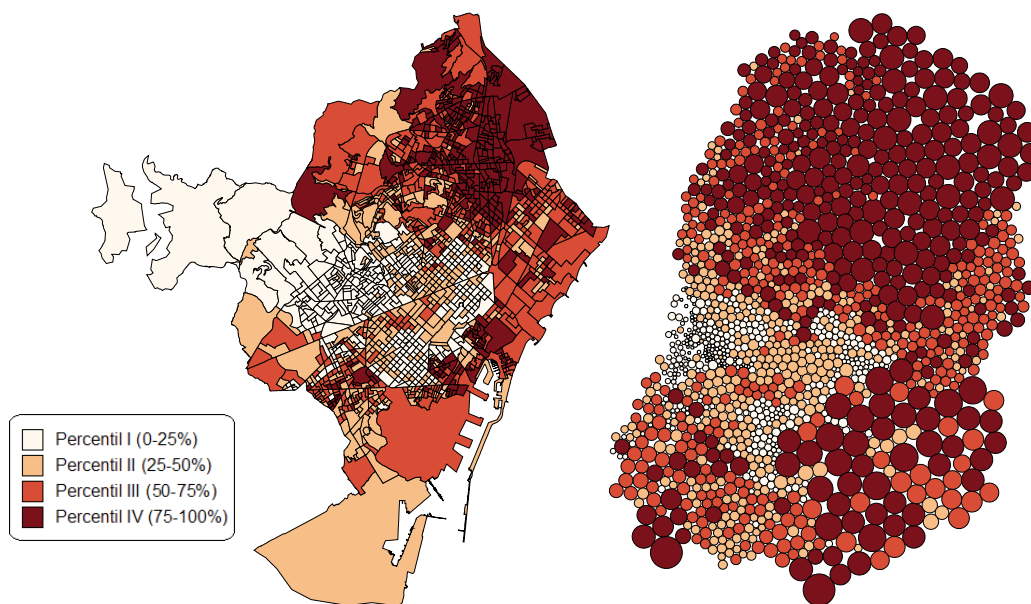
Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

La mateixa cartografia s'ha aplicat per representar les deu nacionalitats amb més intensitat en la sol·licitud d'informes d'adequació a l'habitatge. Moltes d'elles responen en termes generals a la pauta observada per al total de sol·licituds, no obstant l'anàlisi per secció censal permet identificar especificitats per origen que cal esmentar. Podríem dir que Equador, República Dominicana, Marroc i els nacionalitzats espanyols responen en bona mesura a la distribució esmentada com general amb els tres focus diferenciats. Pakistan es trobaria en aquest mateix grup tot i que el focus nord s'estén més enllà de La Sagrera incloent Congrés i Navàs. A Colòmbia destaca molt especialment la banda nord i s'aprecia de manera general una major distribució de les sol·licituds en relació als altres orígens. Tant Colòmbia com Perú es concentren al nord-est del municipi en barris com La Verneda, La Pau, Besós, Maresme i Poble Nou; i igualment tenen en comú la seva presència a seccions disseminades dins la Dreta de l'Eixample i en menor mesura a la banda esquerra.

Els tres col·lectius restants són els que presenten pautes de concentració més llunyanes a la tendència general. Per una banda els xinesos i els filipins predominen clarament al sud de la ciutat. Els primers s'estenen a més a més per tota la banda est del municipi (banda central i costera) amb major importància a barris com la Dreta de l'Eixample, Sagrada Família, Eixample Esquerra, Sant Antoni, però també la Barceloneta, el Born, Diagonal Mar i la Mar Bella. Mentre que filipins compten amb presències puntuals al abans anomenat “focus nord” del municipi. L'últim exemple representa el cas oposat dels bolivians on la seva concentració no es troba tant al sud sinó principalment al nord.

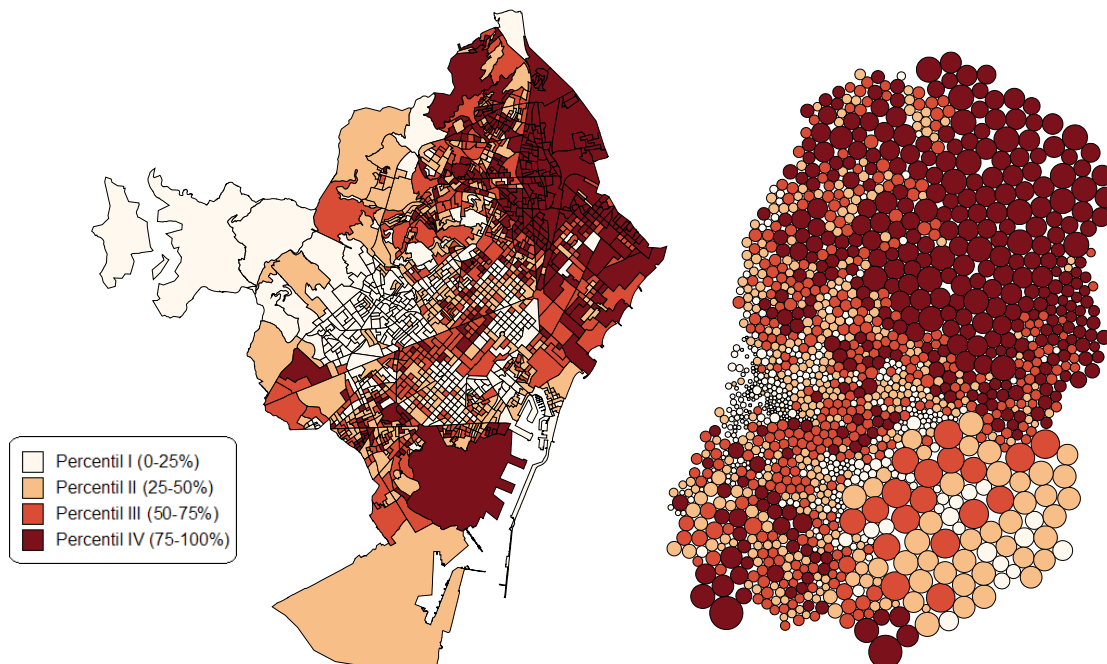
Figura 20.- Distribució de les sol·licituds dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009 per secció censal, per a quatre percentils

EQUADOR

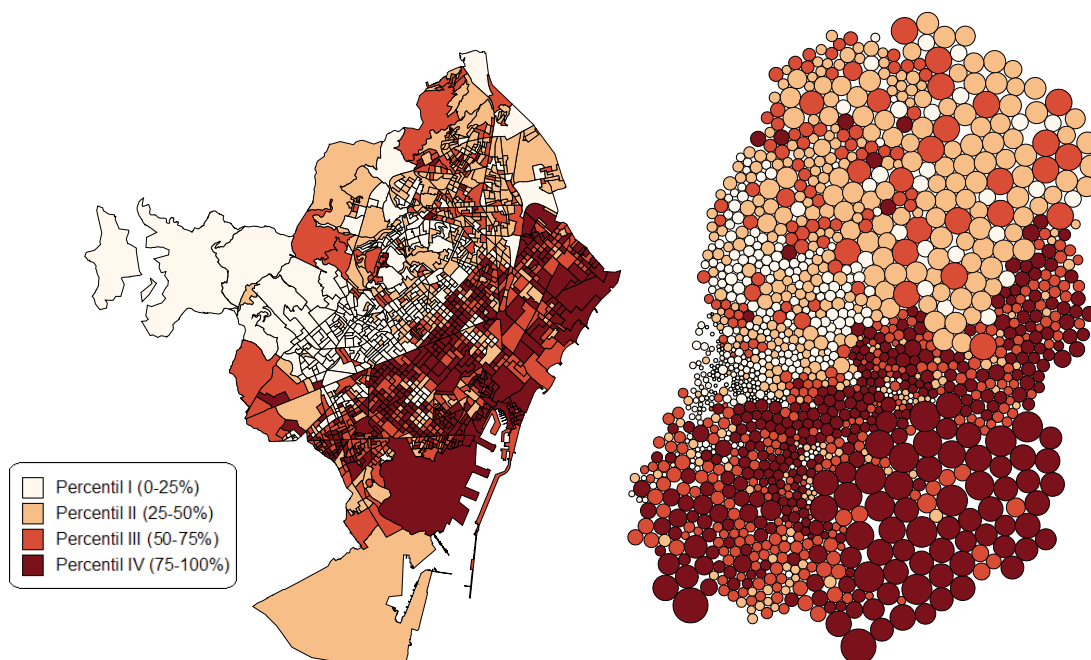

(Segueix)

PERÚ

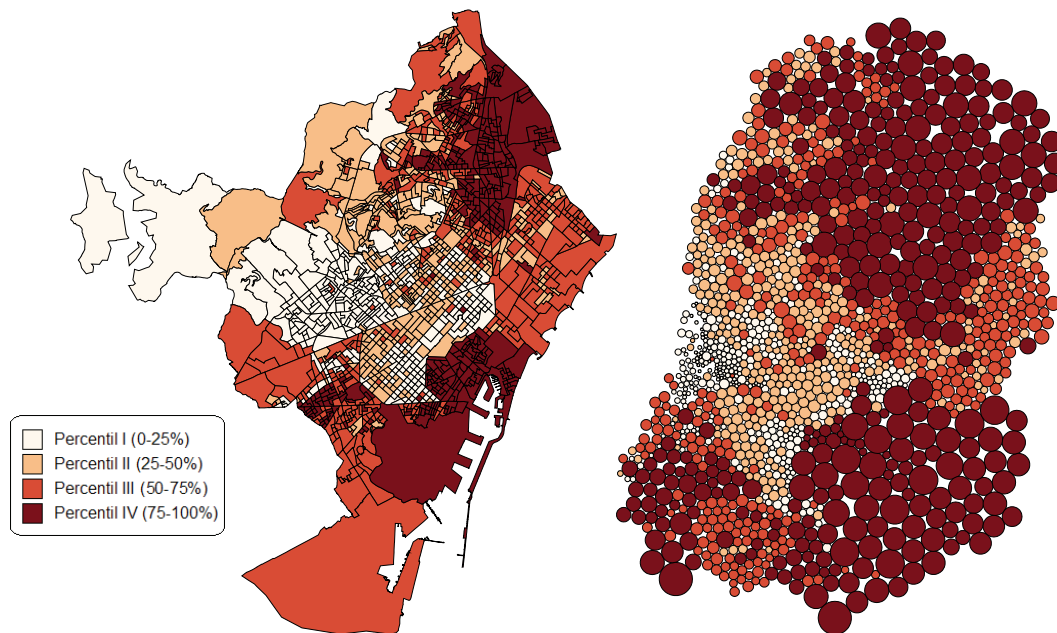
XINA

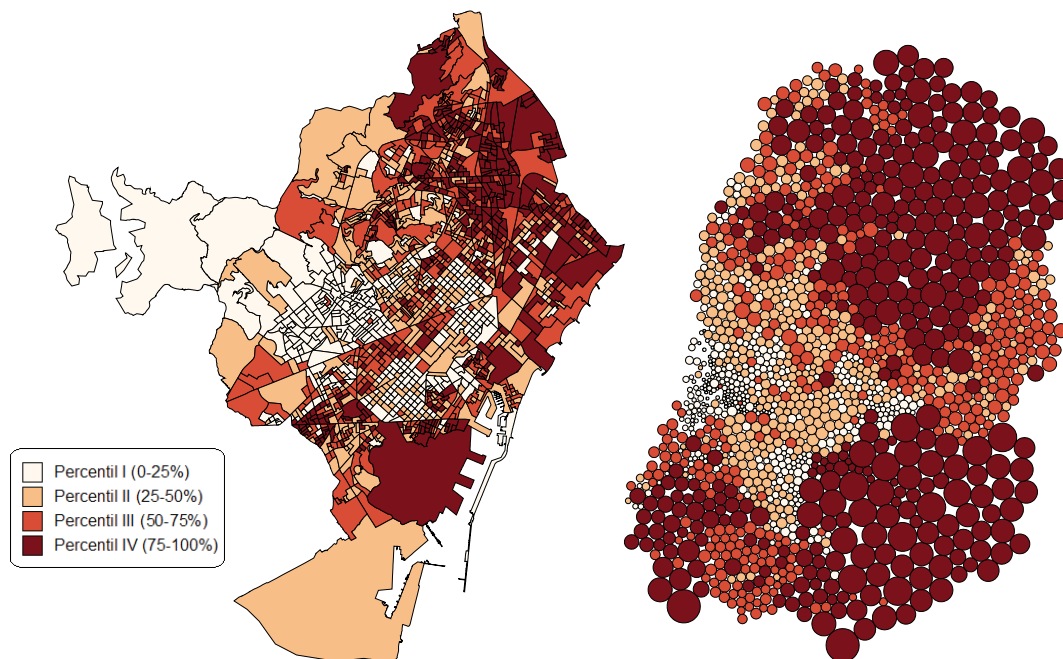
(Segueix)

PAKISTAN

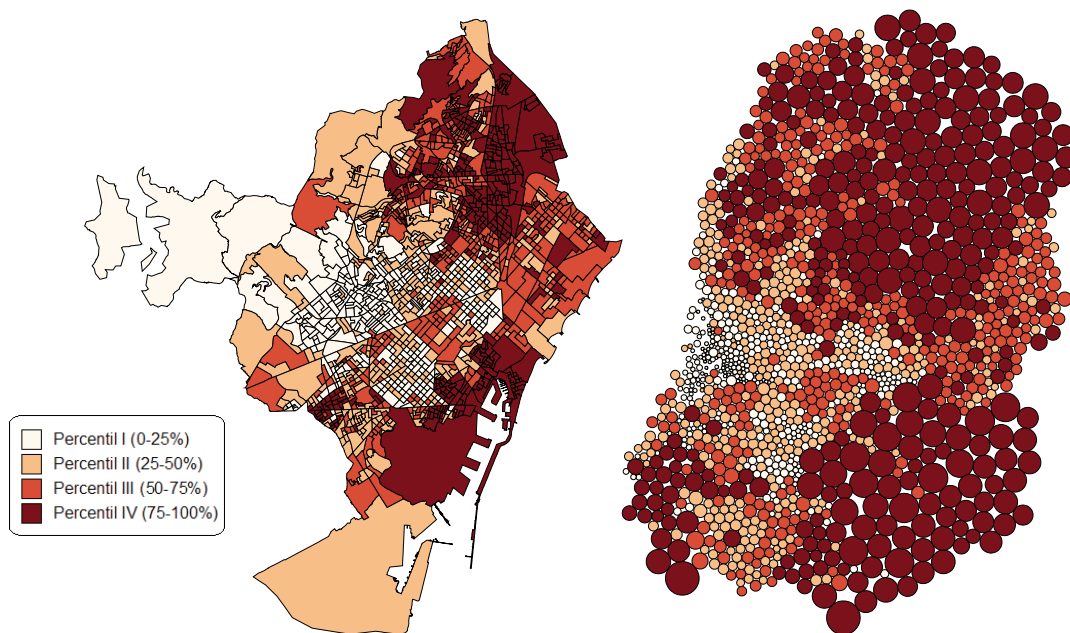

COLÒMBIA

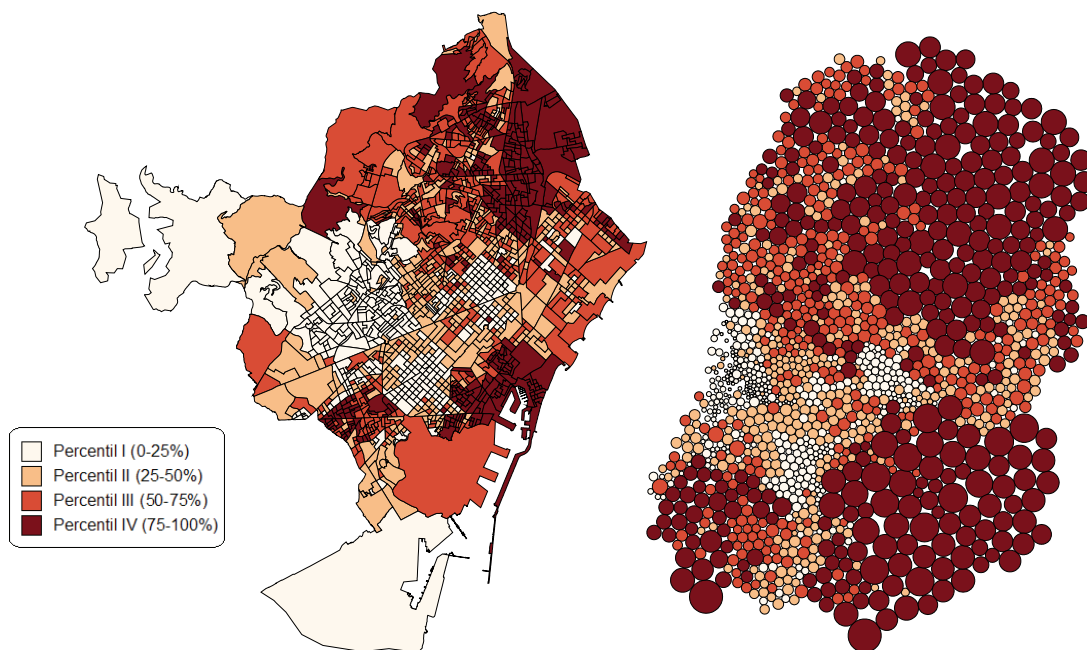

(Segueix)

REPÚBLICA DOMINICANA

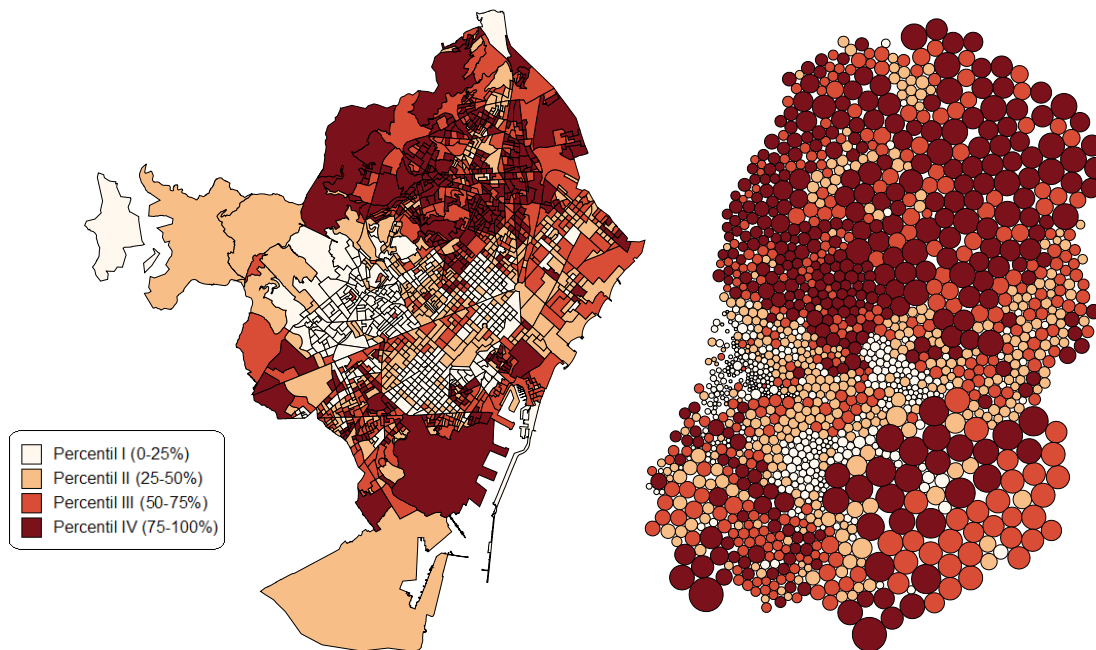

MARROC

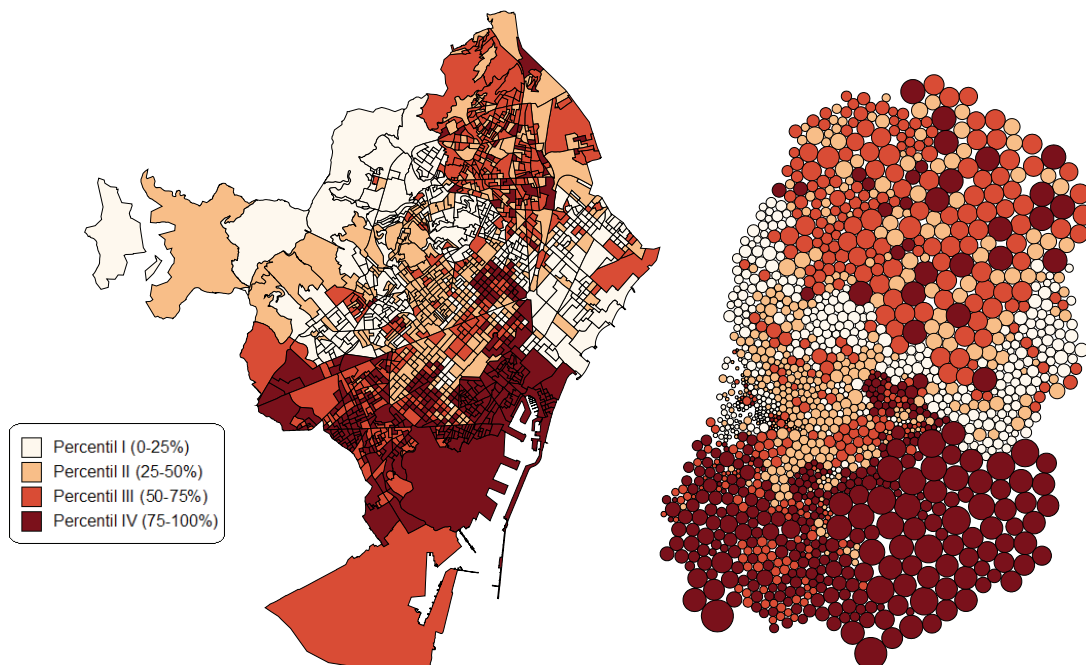

(Segueix)

BOLÍVIA

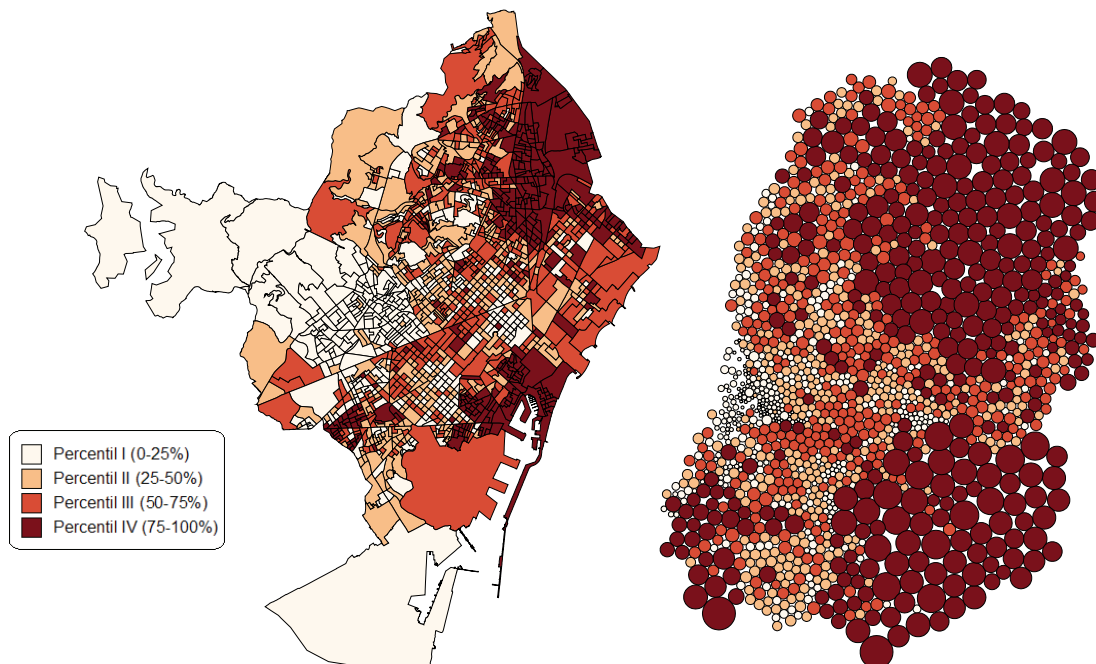

FILIPINES

(Segueix)

ESPANYA

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

Per últim, fem referència a la distribució de les denegacions segons el districte de residència. A la següent taula (Figura 21) s'ha de destacar que una de cada quatre denegacions correspon al districte de Ciutat Vella (26,2%). Aquest fet es podria relacionar amb les repercussions que pot tenir un parc immobiliari més deteriorat al districte central de la ciutat, donat que als districtes amb més sol·licituds d'informes -Sants-Montjuïc i Nou Barris- es concentren només un 17% i un 14% de les denegacions. No obstant, també es deu tenir en compte que Pakistan -col·lectiu que reuneix el 25% de les denegacions- concentra en Ciutat Vella quatre de cada deu negatives.

Figura 21.- Distribució de les denegacions d'informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona, 2005-2009 per districte

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Montjuïc	Les Corts	Sarrià-Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Equador	7	7	17	0	1	2	4	15	5	5	63
Perú	1	5	8	0	1	0	0	4	3	5	27
Xina	29	58	39	7	6	6	5	18	21	31	220
Pakistan	77	6	27	0	0	2	2	31	17	38	200
Colòmbia	2	1	2	0	0	0	0	3	3	3	14
República Dominicana	10	9	6	1	0	2	3	5	0	3	39
Marroc	10	2	6	0	1	2	1	6	0	4	32
Bolívia	2	3	6	1	0	1	3	6	5	4	31
Filipines	26	4	3	0	0	0	0	0	0	1	34
Espanya	7	3	2	0	0	0	1	3	2	3	21
Altres	40	13	21	0	0	6	8	20	4	12	124
Total	211	111	137	9	9	21	27	111	60	109	805

Font: Informes d'adequació de l'habitatge, Ajuntament de Barcelona, 2005-2009. Elaboració CED.

8.- Consideracions finals

L'evolució de les sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge a la ciutat de Barcelona des de 2005 ha vingut pautada principalment per tres circumstàncies: 1) l'etapa del propi procés migratori en la que es troben les persones de cada nacionalitat, destacant l'any d'arribada, en relació a l'accés a la regularitat; 2) el paper de gènere que explica el lloc pioner en la migració d'un sexe o d'un altre; i, 3) l'impacte de la crisi econòmica a partir del segon semestre de 2008.

Com a exemple de la importància de l'any d'arribada podem esmentar el cas de Bolívia. La baixa intensitat en les sol·licituds respecte als potencials reagrupadors s'explicaria per la seva arribada relativament recent respecte a d'altres nacionalitats (frustrada a sobre per la sobtada irrupció de la crisi). Així, tot i essent la segona nacionalitat extracomunitària al municipi de Barcelona a 1 de gener de 2008, només per sota de l'Equador, és la que presenta menor percentatge de sol·licituds respecte als potencials reagrupadors per al període 2005-2009, mentre que Equador és la primera nacionalitat.

Que el paper de gènere en els processos migratoris és fonamental per explicar les característiques de reagrupadors (i de reagrupats), queda palès veient l'estructura per sexe i edat de les persones que han sol·licitat un informe durant aquest període. D'aquesta manera la polarització entre una estructura amb sobrerrepresentació d'homes sol·licitants (com Pakistan o el Marroc) contrasta amb aquelles sol·licituds on la majoria són dones (República Dominicana o Bolívia). No sabem res sobre l'edat de les persones reagrupades, no obstant, la nostra experiència en treballs anteriors realitzats sobre les sol·licituds finalment presentades a la Subdelegació del Govern a Barcelona ens parla de que mentre que la composició per sexe i edat de la població reagrupada en alguns casos segueix el que intuïtivament podríem deduir veient el perfil de les persones reagrupadores, en d'altres no. D'aquesta manera, generalment hi ha una sobre representació del cònjuge del sexe oposat al que reagrupa, i una estructura per edats molt diferent dels menors reagrupats, per raons purament biològiques, amb una major representació d'adolescents si són les mares les reagrupadores que si són els pares. Però no sempre és així, altres factors com l'etapa del cicle migratori o l'estratègia migratòria influeixen. Així, per exemple, la població equatoriana reagrupada presentaria un mínim de cònjuges independentment del sexe del reagrupador, ja que és una reagrupació madura, on podem pensar que la majoria de cònjuges ja han estat reagrupats, mentre que en el cas de la reagrupació colombiana (amb major presència de reagrupadores que de reagrupadors com succeïa amb els equatorians) la reagrupació de cònjuges segueix essent molt important. Com a mostra de la segona situació, tot i que com era d'esperar, entre els pakistanesos gairebé el sexe dels cònjuges reagrupats sigui únicament el femení, en canvi, l'estructura per edats dels menors d'edat reagrupats, té també una important component d'adolescents (a diferència d'altres nacionalitats on l'home és el pioner, com els marroquins). La desigual intensitat en les persones reagrupades per reagrupador també està relacionada amb estratègies migratòries molt contrastades més que no pas amb la grandària de la família d'origen. D'aquesta manera, per sobre de la mitjana que és d'1,59 persones per reagrupador durant el període, trobem Pakistan i Xina, la primera amb 2,66 persones i la segona amb 1,60. De no tractar-se de repeticions degudes a successives denegacions (com hem vist són aquestes també les dues nacionalitats amb més informes negatius), es tractaria d'una estratègia més reagrupadora, on entrarien tota mena de parentiu, descendents, cònjuges o ascendents.

En relació tant a l'any d'arribada com al paper de gènere, destaquem el cas dels nacionalitzats espanyols que es caracteritzen per la reagrupació d'ascendents. Per una

banda, el procés de nacionalització requereix una més llarga estada que fa que la probabilitat de que cònjuge i fills ja resideixen a Espanya sigui més elevada; i per altre, la feminització d'alguns col·lectius i la major inserció laboral de les dones fa que sigui necessari l'ajut familiar que poden aportar els ascendents a l'àmbit de la llar.

En tercer lloc, haurem de considerar l'efecte de la crisi, i si bé es constata que aquest ha estat clarament negatiu per a totes les nacionalitats, amb un descens evident de les sol·licituds, sobretot en el darrer any 2009, igualment ho és que el ritme de les caigudes no ha estat igual per a totes les nacionalitats. També s'hauria de tenir en compte que els anys immediatament precedents 2006 i 2007, degut a raons legislatives (la regularització de 2005) havien influït de forma decisiva en el creixement sostingut del reagrupament, tant com l'afluència de migrants. La crisi doncs, el que ha provocat és, d'un costat, la disminució de les sol·licituds entre els que havien arribat abans tot i que era previsible que aquesta dominés respecte als dos anys anteriors 2006 i 2007; i, de l'altre, entre els que han arribat més tard, l'estrancar una important potencialitat per als anys propers, com l'esmentat cas dels fluxos de bolivians.

Quant a les resolucions dels informes, com hem vist, la immensa majoria resulten positius (97,2%) -després caldrà veure quin és el veredict de la Subdelegació del Govern, i encara, un cop passat aquest filtre central, si se'ls atorga el visat corresponent per a poder fer efectiva la reagrupació-. Com anticipàvem només dues nacionalitats Pakistan i la Xina, acumulen un percentatge significatiu de denegacions però només al voltant del 8%. L'evolució temporal d'aquestes en cadascuna de les nacionalitats no sembla estar directament relacionada amb l'impacte de la crisi econòmica, així ens trobem amb nacionalitats on aquest percentatge disminueix ostensiblement mentre que en d'altres augmenta. No obstant, el número escàs per nacionalitat i any fa difícil d'arriscar una conclusió en aquest terreny. Més de la meitat de les resolucions negatives tenen que veure amb problemes de l'estructura de l'habitatge i estan relacionades amb les característiques del parc d'habitatges dels barris on es concentren els reagrupadors que més intensament, a més, intenten reagrupar. Però, donat que el 26,2% de les denegacions es concentren al districte de Ciutat Vella, no és pot desestimar que les resolucions negatives també estiguin relacionades amb el deterioració del parc immobiliari en determinats districtes i no només sigui en funció del lloc d'origen.

El règim de tinença en propietat és significativament alt en comparació al conjunt del col·lectiu estudiat. Aquest fet obre la porta a la hipòtesi que el reagrupament sigui, per un costat, la raó principal d'accés a la propietat i que, per un altre, esdevingui un dels protagonistes principals de la mobilitat intra-municipal entre els estrangers a la ciutat de Barcelona. Caldria, de totes maneres, comprovar fins a quin punt els habitatges milloren amb aquest canvi de tinença i què representa l'esmentada mobilitat en termes d'impacte sobre els diferents barris de la ciutat i sobre les condicions de vida de les famílies immigrades. De la mateixa manera, queda per preguntar-se fins a quin punt el reagrupament pot haver estat una raó associada a la sortida o entrada de migrants estrangers a la ciutat de Barcelona. Només una mínima part de les resolucions negatives es corresponen amb el que es podria considerar un frau: que es tingui la sospita fonamentada que els sol·licitants de reagrupació no viuen efectivament en el domicili, o que aquest immoble no sigui utilitzat com a domicili familiar (pensió o subarrendament).

Per últim, quant a la distribució territorial de les sol·licituds, com era d'imaginar, sí que reflecteixen la distribució territorial de cadascuna de les nacionalitats reagrupadores a Barcelona. Destaquen els barris on aquesta presència segueix essent més notable –Sants-Montjuïc, Nou Barris i Ciutat Vella-. L'anàlisi cartogràfica a nivell de secció censal mostra com quan parlem de Sants-Montjuïc parlem especialment de Badal i Poble Sec, o com quan parlem de Nou Barris la major concentració la trobem a la Prosperitat. També s'han indicat algunes diferències pel que fa a la distribució territorial segons origen. Les deu nacionalitats amb les que s'ha treballat aquí són les que han sol·licitat més informes per al total del municipi, lògicament estan també presents entre les més destacades a la majoria dels districtes quan aquets els considerem de forma individual. No obstant, s'ha detectat que en alguns casos existeix una forta concentració de determinats orígens en determinades àrees del municipi, com les comunitats asiàtiques – Pakistan, Filipines, Bangladesh i Índia – al districte de Ciutat Vella; el predomini de xinesos a l'Eixample o dels diferents col·lectius llatinoamericans, sobretot equatorians, a Nou Barris i Horta-Guinardó. Seria d'interès conèixer l'itinerari d'aquests migrants i discernir si prèvia a la intenció de reagrupar ha hagut una redistribució interna dins el municipi per tal de millorar les condicions d'habitabilitat requerides.

Cal preguntar-se en quina mesura el fet de que la distribució de les denegacions es concentri a barris com Ciutat Vella vindria explicat per les característiques d'un parc

immobiliari de més antiguitat, o per la composició per origen dels residents en aquests barris, donat que són pakistanesos i xinesos els que concentren el major nombre d'informes negatius.

Finalment, considerem oportú concloure amb una sèrie de reflexions enteses com a recomanacions de cara a la futura realització dels informes d'adequació de l'habitatge al municipi de Barcelona. En primer lloc, seria de gran utilitat conèixer les característiques demogràfiques bàsiques -edat i sexe, com a mínim- de les persones que es pretenen reagrupar. Aquesta informació permetria fer una reconstrucció de l'estructura de les llars d'immigrants a Barcelona, així com identificar amb major detall estratègies migratòries diferenciades per origen. En segon lloc, a més a més de les característiques de l'habitatge que ja es recullin seria apropiat recollir també la superfície en metres quadrats, ja que es podria calcular un índex d'ocupació de l'habitatge. En tercer lloc, interessaria ampliar la informació relativa al reagrupador en dos aspectes, per una banda conèixer el seu país de naixement per a poder identificar l'origen d'aquells que ja s'han nacionalitzat espanyols, per altra, saber l'any d'arribada a Espanya que en relació al moment en que pretén reagrupar als familiars, donaria idea del projecte migratori en cada cas.

Referències bibliogràfiques

DOMINGO, A.; LÓPEZ-FALCÓN, D.; BAYONA, J. (2010a). "El reagrupament familiar l'any 2008 a la província de Barcelona". ALCALDE, R. *et alt. El reagrupament familiar a Catalunya, una aproximació quantitativa*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.

DOMINGO, A.; LÓPEZ-FALCÓN, D.; BAYONA, J. (2010b). "Reagrupación familiar en la província de Barcelona, 2004-2008". *Migraciones*, 27, pp.11-47.